JAN 14 1911
Astor Library
Lafayette Pl

„Vienybe Lietuvniku"
Išeina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose ir Kanadoje $200.
Europon ir kitur $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klaus kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120–124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

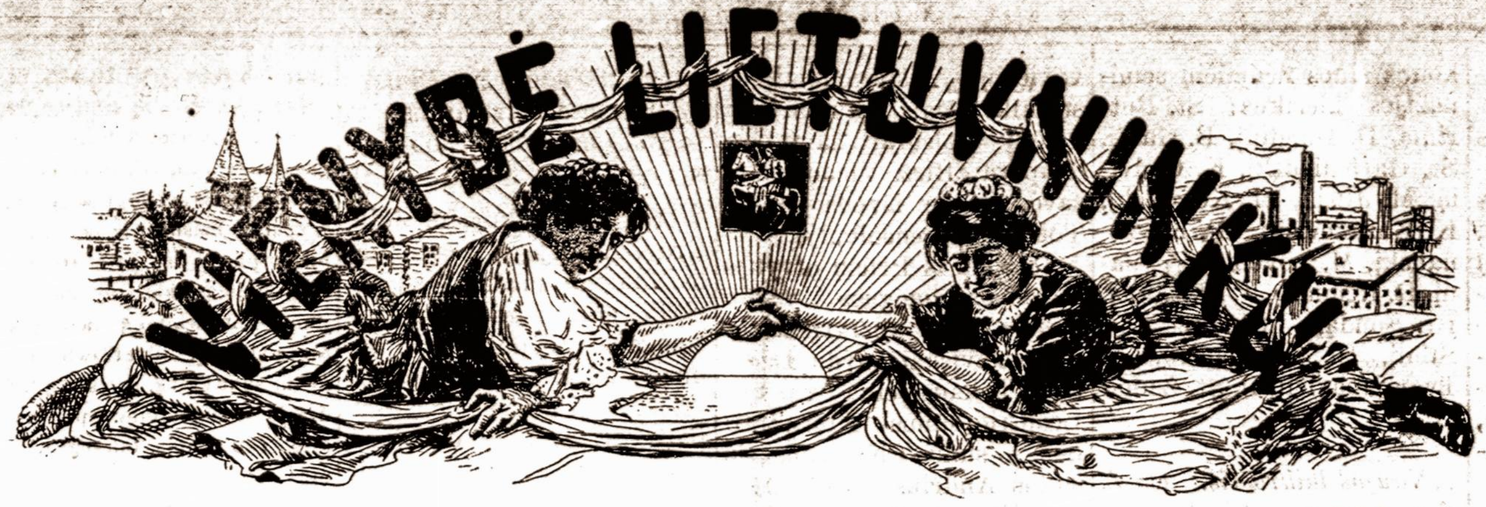

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku"
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and Canada $2.00
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120–124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 2. Brooklyn New York, 11 d. Sausio (January) 1911 m. Metai XXVI
Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Pradedant Naujus Metus.

Įžengdami į 26-tus metus ėjimo seniausio lietuviško laikraščio Amerikoje — «Vienybės Lietuvninkų» jaučiamės savo priedermę —išreikšti visiems savo sandarbininkams, laikraščio ėmėjams ir platintojams širdingiausį *ačių,* nes tik su pagalba prakilnesnių lietuvių ir mūsų visuomenės vadovų «Vienybė Lietuvninkų» išstengė atlaikyti sunkią kovą už lietuvių idealus ir jųjų reikalus, kurie per praėjusius 26 metus augo, bujojo, plėtėsi ir pakėlė lietuvių vardą, kaipo vienos iš kultūrą mylinčių tautų. Tik su mūsų apšviestesnių vientaučių pagalba šitas laikraštis susilaukė ketvirtadalio šimto metų jubilėjų—pirmutinį tokį jubilėjų visoje mūsų laikraštijos historijoje!

Paminėdami tokį svarbų faktą ir atžymėdami «Vien. Liet.» 25-metines sukaktuves męs vėlgi kreipėmės į savo sandarbininkus ir kitus visuomenės veikėjus, kad ateitų su gera širdžia, geru noru ir pluksna talkon, idant prie šitų sukaktuvių męs bendrai padarytume nors nedidelį kokį atminimą ir paliktume jo ženklą mūsų laikraštijos historijoje. Ir neapsivylėme. Į sumanytąjį «V. L.» jubilėjinį numerį vientaučiai-inteligentai, kiek kas galėdami, parašė savo atsiminimus ir savo įspūdžius: kiekuo «Vien. Liet.», jų nuomone, prisidėjo prie budinimo-žadinimo lietuvių. Todėl irgi su prakilnesnių lietuvių pagalba jubilėjinis «V. L.» numeris išeis maž-daug tokis, kokio męs troškome regėti. Tebūni vienok suprantama, kad surengti labai didelį ir labai apstų historiškomis žiniomis numerį, bent iš mūsų išeivijos,—męs šiuom žygiu dar negalime valioti. Pas mus šitokie darbai tebėra dar tik pirmutiniais laikraštijos žingsniais, kurių svarbumą dar net mūsų inteligentai nevisi tesupranta, ir surinkti labai plačios žinios iš laikraštijos gyvenimo nei buvo nei yra bandoma. Nei prie šitokio darbo, kaip ir prie visų kitų visuomenės reikalų, mūsų apšviestūnai nepaslenka susispiesti. Tiktai progreso ateitis, vienvalios skambindama solidariškumo varpu, sušauks kiltesnius vyrus prie didesnių tautiškų darbų ir tik tada męs galėsime tikėtis, kad ir mūsų laikraščiai, švęsdami savo jubilėjus, atras sau padėjėjus šimtais ir tūkstančiais.

Mūsų jubilėjinis numeris bus tik kaipo pirmasis tos rūšies bandymas. Ir prie šito bandymo, ačiuodami visiems tiems, kurie savo atsiminimus ikšiolai prisiuntė, užprašome ir tuos, kurie pasižadėjo parašyti, kad *veikiai* tą padarytų, nes jubilėjinis numeris jau bus tuoj imamas į spaudą ir būtinai reikalinga turėti visa literatiškoji medžiaga nevėliaus 25 d. sausio. Vienkart pakviečiame da ir tuos iš mūsų sandarbininkų, buvusių ir dabar jais esančių, kurie nors mums dar neprižadėjo, bet girdėtis rengiasi ką nors parašyt, kad teiktųsi lig tam laikui ką-nors iš savo atminimų ir įspudžių pabriežti: kada pirmiausiai teko su «Vienybe Lietuvninkų» susipažinti, kokį ji padarė įspūdį, kas joje labiausiai patiko, ko dar reikėtų šitame laikrašty daugiau rašyt, kaip žmonės apie «V. L.» šneka, kokių raštų daugiau reikalauja, kokie rašytojai labiaus patinka, etc. etc.

Iš savo pusės męs nežadame sandarbininkams nei aukso nei sidabro. Bet žadame pašvęsti visas pajėgas, kad «Vienybė Lietuvninkų», įžengdama į antrą ketvirdalį šimto metų savo būsenos, visuomet pasiliktų pažangiosios liaudies mylimuoju organu. Pakraipa pasiliks visuomet tautiškai-demokratiška, kurios tikslu vedini laikysimės ramios, bet radikališkai-pirmeiviškos taktikos. Nei vienai partijai ar partijėlei nebus čia išskirtinos pagarbos, bet kiekvienas pirmeivių lietuvių darbas, kiekviena mūsų judėjimų sriovė, by tik kelia mūsų tautą ir veda mūsų vientaučius pirmyn, ineis į mūsų ideėlą.

Iš techniškos pusės gerinome ir sulyg išgalės gerįsime ir toliaus «Vienybę Lietuvninkų». Įvesdami naują spaudą, podraug padidinome ir patį laikraščio turinį, palikdami tą pačią minimum kainą, kuri berods vargiai tepadengia leidimo lėšas. Vienok nepaisydami į tai didįsime laikraštį ir toliaus, iki «V. L.» pasiliks dideliu ir teisingu informacijų laikraščiu. Bet čia męs vėl pasitikim ne tiek savim, kiek mūsų gerbiamaisiais sandarbininkais, kurie mums rašys dar stropiau, negu ikšiolei, straipsnius ir padavinės iš lietuvių gyvenimo žinias.

Tad į talką, malonųs viengenčiai!

Iš Lietuvos.

VILNIUS. (Mūsų kor.) *Dėl Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų namų statymo.* Lietuva dabar trijų dievų valdoma, butent: Vilniaus, Kauno ir Seinų. Visi tie trįs dievai ne santaikoje gyvena. Ypač «vilniškis» labai nesuteikia su pastaraisiais dviem. Skaitytojas gali, vieton žodžio «dievas» įsivaizdinti žodį «vadas», t. y. kad Lietuva trijų vadų, arba dar tikriau, trijų diktatorių valdoma, kurie nuolatos kovoja už viršenybę Lietuvoje; kiekvienas stengiasi naikinti ir peikti visa, kas yra kito nuveikta. Kauniškis su Seiniškiu, šiektiek geriau suteikia, nors ir nekenčia viens kito, kaipo konkurento, bet to viešai bent nerodo. Bet Vilniškis su Kauniškiu ir Seiniškiu aršiausi priešininkai. Jei Vilniškis ir geriausiai ką nuveiktų, tai Seiniškis su Kauniškiu butinai papeiks, ir t. t. Bet nesiliauja, kaip vieni, taip ir kiti, šaukia vienybėn; žodis «vienybė» nuolatos laikraščių minimas. Galų gale žmogus visai pradedi nebesuprasti, kokion vienybėn šaukiama, kokį darbą būtų galima išvien nuveikti.

Štai kadir nesenai kilę kivirčai dėlei rengimo Marijampolėje parodos. Seiniškis su Vilniškiu susivaržė už tą darbą, nenorėdami išvien dirbti, ir vos tik nesuardė viso, taip svarbaus Lietuvos kultūroje, darbo.

Dar nešvaresni ginčai sukilo dabar dėl rinkimo aukų Liet. Mokslo ir Dailės Dr-jų namams statyti. Ar bereikia, rodos, augštesnio ir švaresnio darbo, kaip rengimas visai Lietuvai muzejaus, Moksl. Draugijos kningyno dailės rinkinių ir šiaip jau kito mūsų tautos turto? Bet ir čia velniukas pašnabždėjo Seiniškiui ir Kauniškiui į ausį, ypač daug prišnabždėjo tas nevidonas ausin Kauniškiui, ir da-nu rieties. Kam, girdi, reikalingi esą tie namai?—šaukia Kauniškis.—Kam jie sumanyti Vilniuje statyti? Kodėl ne Kaune, ne Panevėžyje, arba Šauliuose? Kodėl nepasiklausta Kauniškio? Pagaliaus, šaukia, sumanytojai buvę «nesveiko proto» (tikriaus paaiškinus durniais) ir t. t. ir t. t. Žodžiu, iškaneveikė ir sumanytojus ir pačius namus, ir apskelbė boykotą piningų rinkimui. «Viltį» Kauniškiai vos nesudraskė už pasiulijimą kuningams per kalėdojimą parinkti piningų taip augštam tikslui.

Nežiurint į tai, kad L. M. ir D. D-jų namų statymui jau surinkta daugiau 7 tūkstančių rublių, Lietuvos kuningai dar vis šaukia, kad tauta neužjaučianti namų statymui. Jie ne tik patįs aukų neduoda (pajieškokite «Šaltinyje» ir «Vienybėje»—nerasite), bet ir kitiems trukdo, per laikraščius šmeižia pačią ideą. O dar sakosi esą kultūros kėlėjais Lietuvoje!

Jeigu jau šitam darbe negalima išvien dirbt, tai, meldžiamieji, nurodykite patogesnį, kuriame įvairių nuomonių žmonės bendrai galėtų dirbti?

Dalykas ne darbe, bet principe. Nors švenčiausias būtų darbas; bet jei jį sumanė draugija arba atskiri žmonės, Vilniuje gyvenantieji, būtinai kauniškiai ir seiniškiai kuningai išpeiks. Jie gerai jaučia, kaip Lietuvai yra reikalingas Muzejus, Mokslo ir Dailės Draugijos, bet jie visa peiks ir šmeiš vientik už tai, kad Vilniuje sumanyta arba ten pradėta veikti. Visi šie neteisingi užmėtinėjimai p. A. Sm. «Viltyje» buvo plačiai išaiškinti. Taigi jų čia ne neatkartosim. Tiek to, historija ištars nusprendimo žodį, o tuo tarpu reikia gerų norų žmoniems varyti toliau pradėtąjį darbą. Yra Lietuvoje žmonių, kurie, kiek galėdami, dirba ir platina Tautos Namų ideą (nes ištikrųjų tai bus Tautos Namai). Taip-pat pasitikima, kad ir Amerikos broliai-lietuviai palaikys savo gausiomis aukomis taip augštą kultūros darbą.

Vincas.

NAUMIESTIS, Suv. gb. (Mūsų kor.) Šis miestelis su visoms apylinkėms grynai lietuviais apgyventas, kitąsyk buvęs garsus savo lietuvišku judėjimu, dabar lyg apmiręs. Čia gyveno ir mirė veikėjas ir rašytojas daktaras Vincas Kudirka (Kapsas), kuris, kaip dar gumui žinoma, ant Naumiesčio (Meiškų kalnelio) kapinyno ir guli palaidotas. Kasdieninės kratos, suėmimai, ištrėmimai ir pačių veikėjų išbėgimai — smarkiai atsiliepia nors ant nekalčiausio judėjimo. Uždarius «Šviesą» vos dabar begyvuoja nieko nešviečiantis «Žiburys» ir girtuokliaujanti po kuningų globa «blaivybė». Buvo inteligentesnių blaivininkų manoma bent gegužinę padaryti, bet vadovas kuningas lyg skersas prie to sumanymo pasirodė. Mat, naudos piningų iš to nebėra. Buvusieji «šviesiečiai», vietoj uždarytosios «Šviesos» nutarė kitą draugiją įsteigti, kningas pusdykiai parduoti, o piningus...pavesti bene «Žiburėliui», vien tik už tai, kad apturėti garbę.

Praėjunas.

Dvarininkų lokautas priešais darbininkus. Naumiesčio pavieto, trįs dvarininkai, Komaras, Šemeta ir Ofenbergas, padarė tarpe savęs tokią sutartį, kad be tam tikro raštelio, ar paliudijimo nepriimti, jeigu kuris darbininkas norėtų persikelti nuo vieno dvarininko pas kitą. Tuom pačiu laiku Komaras mat savo dvarų (kurių turi per 20 suviršum) darbininkams pamažino algas; Gelgaudiškyje ir Narkunose visiems be skirtumo uždraudė laikyti karves ir kiaules; o kituose visuose dvaruose, uždraudė laikyti karves kamarninkams, kerdžiams, ir melžimo prižiurėtojams. Daugel darbininkų iš tos priežasties nenorėdami sutikti ant tokių sąlygų p. Komarui tarnauti nuo 1 d. lapkričio —atsisakė. Vieni iš jų, iškeliavo «laimės» jieškoti Amerikon, antri persikėlė prie Kauno gubernijos dvarininkų, treti išėjo kur ten už Naumiesčio į Katauciznos dvarą. Ateinančiais metais, galima tikėtis čia darbininkų daugel bus pargabenta svetimtaučių. Jau šiais metais pavasarį Komaras parsitraukė apie 30 baltarusių, bet dalis jų pabuvę kokį laiką išbėgiojo. Komaras, kaip girdėti, yra tos nuomonės, kad laikyti darbininkus vienos tautos esą nepraktiška, nes, girdi, greičiau jie padarą sutartį, ir kįląs iš to streikas.

Vijuno Draugas.

PILVIŠKIAI, Mariamp. pav. Gruodžio 6 d. buvo teisiamas «Žagrės» vedėjas Adomavičius. Nuteistas 8 mėn. kalėjimo. Buvo kaltinamas užtai, kad budamas atsarginiu nėjo į karą, bet išbėgo į Angliją.

J. Kapsas.

GRIŠKABUDIS, Naumiesčio pav. Čia vestuvėse taip vadinami «pulkininkai» (visi kartu) išleidžia kelis desėtkus rublių svaiginantiems gėralams. Mat, yra paprotys parvažiavus iš miestelio visur ir visiems, kur tik kas pasisuka—vis duoti degtinės.

J. Vaidyla.

SKRIAUDŽIAI, Mariampolės pav. Visi giriasi —kas skaitymu, kas girtuokliavimu,—o męs skriaudiečiai galime pasigirti žmogžudystėmis. Lapkr. 1 d. jau treti metai suėjo, kaip pas mus prasidėjo žmogžudystės ir per tą visą laiką jau dešimtam žmogui be laiko gyvastį atima. Taip gruodžio 1 d. naktį Gudelių kaime (ten yra aludė ir traktierius) Jurešius su savo draugu mirtinai sumušė savo švogerį J. Mickų, kuris į trečią dieną numirė. Užmušėjai suimti.

Labas Rytas.

KUPIŠKIS, Ukmerg. p. Valsčiaus raštininku tapo atkeltas visai nemokantis lietuviškai kalbėt rusas. Dabar žmonės, atėję raštinėn su reikalais negali susikalbėt su juo. O jis nemokantiems rusų kalbos seniūnams ir šiaip žmonėms, nors ir seniems liepia išmokti rusiškai,—girdi čia Rusija, tai kiekvienas ir turi mokėt rusiškai kalbėt. Žmonės nežino ką daryt. Manytų jį prašalinti. Kaip prašalinti, kad naujais įstatais duota teisė žiemiečių viršininkui—o ne valstiečiams, skirti sau valsčiaus raštininkus.

Ar ne tas.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Mūsų bažnyčioj šį rudenį nustojo didžiuoju varpu skambinti paprastomis dienomis. Žmonės šneka, buk klebono arkliai biją didžiojo varpo balso, bet ar tai tiesa neužtikrinu. Turbūt ne, nes laidojant turtinguosius ir dabar skambina didžiuoju varpu, neskambina tik beturčiams. Taip ir praėjusią savaitę, laidojant Pagojų Statkienį, skambino didžiuoju varpu, o kitomis dienomis, laidojant beturčius, neskambina.

Papilietis.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Papilės Vartotojų draugija šį pavasarį atidarė drabužių skyrių. Žydeliam tai baisiai nepatiko, ir jie norėdami krautuvę privesti prie bankrūto, leidžia vis pigiau. Tokiuo būdu kaikurios bobelės gauna gana pigiai pas žydelius pirkti. Beto, žydeliai kalbina siuvėjus ir žada jiems nuošimčius.

Papilietis.

SKRABOTIŠKIS, Panevėžio pav. Praėjusiais metais mūsų valdyba, žemiečių viršininkui liepiant, buvo išdavusi prisakymą, kad ant visų stulpelių, rodančių, kieno kelias taisomas, vieton

numerių butų literomis atmaliavota. Bet šiemet, kelioms savaitėms praslinkus po gubernatoriaus pravažiavimui, Pasvalio antstolis pranešė valsčiaus valdybai, kad parašus vėl pakeistų numeriais. Kam tas reikalinga, męs negalime suprasti, nes šale lietuviškų parašų buvo numeriai. Bet turbut ir yra kaip sakoma, «šuo pakastas» tame, kad parašai buvo lietuviški.

Blaivas.

PASVALYS, Panev. p. Dvejus metus bažnyčioje šveicorium buvo Kaz. Baltuška, kuris savo pasielgimais labai visiems parapijonams įsipyko. Išgirdęs apie tai klebonas įsakė brostvininkams išrinkti kitą šveicorių, o Baltušką užtai pasalinti. Brostvininkai tuoj tą ir padarė. Baltuška užtai ėmė brostvininkams keršyti. Štai pas ukininką Kazlauską buvo pokilis, kuriame buvo Baltuška ir vienas brostvininkas Petras Šanbelis. Čia tuojau B. už puolė Š.; bet vienas abėjojo, ar nuveiks; tad išėjęs atsivedė du savo sunus, bet ir tie drąsuoliai pabijojo, nes buvo daug vyrų. Tokiuo tik būdu ir liko Šanbelis nekliudytas. Bet Baltuška pranešė, kad vistiek visi brostvininkai pereis per jo «šerengą». Ko vertas toksai tėvas, kursai mokina savo vaikus peštis, tegul sprendžia visuomenė. Aš tik pasakysiu, kad jo sunys ir taip jau moka gražių darbelių, o lapkričio 14 d. vienas jo sunus subadė peiliu Sapkavičių.

Blaivas.

Rygos lietuvių darbininkų tarpe. Vargu rasi Rygoj tokį fabriką ar dirbtuvę, kame neužtiktum lietuvių. Apverktinas yra padėjimas tų darbininkų, kurie nemoka jokio amato, nes dirba padieniai ir atlieka kuone sunkiausius darbus; uždarbis gi siekia nedaugiau 1 rub. 20 k. įdieną. Darbui gi sumažėjus dažnai atsiduria ant gatvės ir prisieina badauti. Kur-kas yra geresnis amatninkų padėjimas; tie uždirba daugiau—į dieną po 1 r. 50 k. ir daugiau. Pastaruoju laiku veik visuose fabrikuose mokestis mažinamas, valandos darbo dienos ilginamos; tik vynių fabrike dar naudojasi teisėmis, ingytomis 1905 metuose.

Susipratimas ir šviesa ne ant augščiausio laipsnio stovi. Tik mažytėlė dalelė skaito laikraščius ir dalyvauja vietinėse draugijose (išskiriant ponų Kankles), o tokių bus nedaugiau kaip 200—300, o visoj Rygoj yra į 3 tūkstančius lietuvių darbininkų! Labai tarp lietuvių išsiplatinus girtuoklybė ir lošimas kortomis.

Jonas.

RYGA. Jonas Liaugminas, kuris už užmušimą Joniškyje šnipo Bartkaus yra nuteistas 20 metų katorgos, atvarytas Rygos katorgos kalėjiman. Lig šiol (3 metus) buvo Vilniaus kalėjime.

(«Liet. Ukin.»)

Įšventimai. Lapkr. 28 d. Žemaičių vyskupas Cirtautas įšventė Kaune į diakonus šiuos Žemaičių seminarijos klerikus: St. Butrimą, D. Dundulį, B. Gaidį, St. Garbaliauskį, K. Gedvilą, M. Jusį, Vl. Keravičių, K. Kazakevičių, P. Kryžanauskį, M. Loveiką, Povilanį, R. Remiazą, J. Skirgailą, Br. Sondą, J. Šinkūną, O. Stonį, Sl Tamulevičių, B. Tvarijanavičių ir St. Žadeikį.

Naujas laikraštis. «S Z. T.» praneša, kad lietuvės moters (progresistės) nesutinkančios su «Lietuvaitės» pakraipa, žadančios 1911 m. pradėti leisti Kaune naują lietuvių moterų laikraštį.

Stolypinas pirko dvarą. Vokiečių laikraštis «Baltische Post» paduoda žinią kad ministerių pirmininkas Stolypinas šių metų pavasarį pirkęs Žemaitijoj netoli Lūšės Dautarių dvarą savo žentui, jūrininkų kapitonui Bokui. Praėjusią vasarą tam dvare Stolypinas su pačia viešėjęs dvi dieni.

Lietuvių kalba cerkvėse. «Liet. Žin.» praneša, buk lietuvių raštų cenzoriaus p. Jaroševskio sumanymu, pritariant vilniškei svietiškai ir dvasiškai (pravoslavų) vyresnybei, vyriausybės žadama įvesti lietuvių kalba cerkvėsna. Ketinama tam tikslui išversti lietuvių kalbon visos pravoslavų bažnyčios liturginės kningos ir t.t. «Nov. Vr.» tam sumanymui taip-pat pritarianti ir pasitikinti, jog tuo pravoslavų bažnyčia nemaža pelnysianti Lietuvoje.

«Dzimt. Wehst.» praneša, kad kai-kurių lietuvių ir latvių sumanyta išleisti latviškai-lietuvišką ir lietuviškai-latvišką žodyną.

MARCINKONIS, Trakų apskr. Lapkričio 24 d. Trakuose Vilniaus Apskričio Teismas teisė bylą Marcinkonių klebono kun. Petrulio, kursai buvo kaltinamas už steigimą ir užlaikymą slaptos mokyklos klebonijos būste. Kaltinamasai gynėsi patsai ir tapo teismo išteisintas.

A. V.

Išeiviams žinotina. «R. G.» rašo iš Liepojaus: gauta žinia, kad Amerikos vyriausybė pavedė generaliniam konsului Londone, neatidedant, būtinai įvesti visuose Anglijos uostuose penkių dienų karantiną visiems išeiviams iš Rusijos, kurie keliauja Amerikon.

RYGOJE, anot «Rig. Awize», paėmusios žinias iš latvių socialistų laikraščio «Cihnia» (Kova», darbininkų social-demokratų esą tiktai apie 1400 žm., bet ir iš jų tiktai tūkstantis moka partijos kason mokesčius. Imant tat visų Rygos darbininkų skaičių, kurių yra 58. 000, social-demokratų yra vos pustrečias nuošimtis (t. y. 5 iš 200).

(«Viltis».)

IŠ VISUR.

× Nesenai vokiečių laikraščiai pradėjo savinties pasimirusį rusų rašytoją L. Tolstojų, jog jis paeinąs iš vokiečių. Atsiremdami rusų laikraščiais lietuviai irgi galėtų Tolstojų savinties. Taip va «Birž. Viedomosti» savo priede išveda šiokią Tolstojaus genealogiją.

1353 m. iš Prūsų atvykęs «padorus žmogus» vardu *Indris,* ir apsikrikštinęs pravoslaviškai vardu Leontij. Toliaus eina giminė: Leontijo sūnus Konstantinas, jo sūnus Charitonas, jo sūnus Andrius, kurį kniazius Vasilius Tamsūsis praminęs Tolstojum. Penkioliktoje gentkartėje nuo *Indriaus,* prie Petro Didžiojo Tolstojai ingijo grafų titulą. Jų giminės kilmė esanti užrašyta į V ir VI dalį bajoriškų kningų Maskvos, Riazaniaus, Kazaniaus, Kalugos ir Orlo gubernijų.

Juk pra-pratėvis grafo Tolstojaus, prūsiškas Indris labai galėjo but tikru lietuviu!

× Du sykiu Brazilijoje buvo iškilę kareivių jurininkų maištai ir abu kartu jie buvo pralaimėti. Paskutiniu sykiu gruodžio 9 d. sukilo prieš valdžią jurininkų batalionas ant salos Cobras, kur valdžios armija apie 200 sukilėlių iššaudė, o likusius areštavo ir pasmerkė kalėjiman. Štai pereitą savaitę kokiu tai stebūklingu būdu iš tų pasmerktųjų 45 žmonės staigu numirė. Jų vadas Jean Candido numiręs kalėjime iš «gangrenos», 26 jo draugai tapę «mirtinai užgauti saulės» bedirbant jiems prie sunkių darbų, o 18 «uždusę» savo kambariuose, Villegainon salos kalėjime.

Dėlei šito atsitikimo visų šalių laikraščiai pasipiktino nes aišku, jog šitokis politiškų kalinių skaitlius nesava mirčia numirė, bet su pridėjimu valdžios rankų.

× Dar pernai metais chinų valdžia nusprendė suskaityti visus savo gyventojus pagal naujausią statistikos systemą. Reikia žinoti, jog chinai niekados dar savo tikrosios suskaitos nepadarė. Chiniečiai gyventojai labai slepiasi, iš dalies dėlei religiškų prietarų, iš dalies bijodamies, kad valdžia suskaičiusi žmones neapdėliotų jų mokesčiais. Taigi ir dabar statistikos rinkimas labai sunkiai ritasi. Jau antri metai, o dar neužsibaigė. Vienok ikšiolai valdžia visgi jau priskaitė į 439,214,000 savo liaudies vien tik iš suaugusių metuose žmonių. Kūdikius, vaikus ir senelius praleido. Jeigu paimt ir tuos, tai chiniečių «dūšių» siektų gal į 800 milijonų!

× Nesenai sukilo gyventojai mažiausios ant svieto valstybėlės—Monako, garsios savo lošimais, kur visų šalių lošikai ir avanturistai bėga ištroškę iš svetimų kišenių aukso, o pralobėliai veltėdžiai jį čia suneša. Čia viešpatauja karaliukas Albertas. Ikšiolai čia buvo absolutiška monarchija. Bet monakiečiai pradėjo reikalauti konstitucijos ir parliamentą. Karaliukas nusigando ir su viskuom sutiko. Dabar monakiečiai galės inkurti savo parliamentą ir rinkti jau atstovus. Didelio alaso nebus, nes Monaka teturi 1500 piliečių, imant vyrus, moteris ir vaikus; iš jų galės balsuoti...650 ypatų!

× Tulas inžinierius John Gray, Anglijoje, išrado labai indomią mašiną, su kuriaja gali išmieruoti bile žmogaus pobūdį ir palinkimus. Sėsk prie mašinos ir tylėk, o ji tave išmieruos ir parodys: ar tu esi darbštus, ar tinginys, ar palinkęs prie kokios ligos, ar prie kokio užsiėmimo. Sakoma, kad šita mašina palengvis jaunuomenei pasiskirti sau amatus ir abelnai pagelbės žmogui pasirinkti, kuomi jis gali ir tinka užsiimti.

Iš lietuvių gyvenimo London'e.

Lietuvių gyvenančių Londone dabar bus apie 3000, dauguma iš jųjų yra apsigyvenę beveik pačiame miesto centre apie Commercial Road pačioje žydijoje, todėl kad darbininkai angliškos kilmės boykotuoja visus svetimtaučius—darbininkus neprileisdami prie darbo angliškose darbavietėse, tai gi ir mųsų broliams-lietuviams—darbininkams prisieina dirbti pas kitus svetimtaučius, bei ant savęs prasidėt kokį-nors darbą. Tokiu budu, lietuviai dirba kurpes (slipers) namie pas save, bei žydiškuose skurų fabrikuose. Pirmos rušies darbininkų darbas yra nesunkus fyziškame atžvilgyje, bet labai menkai apmokamas, todėl idant daugiau padaryt piningų lietuviams priseina dirbt 6 dienas ir naktis, o 7-tai dienai atėjus reikia pasilinksmint šv. Kazimiero karčiamoje, kuri ačiu kun. Matulaičio triusui yra įsteigta trįs metai atgal; paprastai mųsų lietuviai tą karčiamą vadina „Lietuvių klubu", kuriame galima pasigerti iki velniukų ir ant galo, dėlei suvedimo visokių šiokiadieninių rokundų—kiaušus prasidaužti. Viršminėto klubo galva ir vadovas nuo pat dienos įsteigimo—buvo ir yra kuningas Matulaitis, kur pastarasis visokius parapijinius gešeftus atlieka ir „draugijas" tveria; bet apie kun. M. veiklumą žemiaus pasikalbėsim. Prie skurų dirbantieji lietuviai uždirba taip gi labai mažai; už 11-12 valandų pragariškai sunkaus dienos darbo per savaitę gauna uždirbti 15-20 šilingų; apšvietimui jiems laiko nelieka; žinoma, nors užtektų dar laiko perskaitymui laikraščio, bet vėl gi kun. M. draudžia.

Yottenham, tai yra London'o priemiestis, kur randasi nemažas burelis lietuvių apsigyvenusių ten nuo seniau ir dangumas iš jųjų dirba staliorišku darbų fabrike, kuriame darbo diena—10 valandų ir per savaitę užsidirba 25-40 šilingų. Yottenhamiečiai lietuviai pasilikdami labiau liuosais ne kaip kiti lietuviai nuo kun. M. intekmės, labiau palinkę yra prie apšvietimo, daugumas iš jųjų turi savo namuose lietuviškų kningučių pasiskaitymui ir prie to dar išsirašinėja sau lietuviškus laikraščius. Yottenhamiečiai lietuviai dar greičiau galėtų apsišviesti jeigu jie turėtų vėl tokią-pat skaityklėlę, kaip kada buvo įsteigę trįs metai atgal; mat visokių gerų kningų vienai ypatai prisipirkti yra per sunku, o taip draugišku budu butų daug lengviau; taigi seniai Yottenhamiečiai! atsiminkite anuos „Aušros" laikus ir vėl imkitės prie darbo!!

Silvertown taipgi yra London'o priemiestis ir taipgi apgyventas lietuviais; bus jųjų tenai apie 300; iš jųjų daugumas dirba cukraus ir gazo fabrikuose, už 10 val. darbo dienos, per savaitę uždirba 20-30 šilingų. Silvertowniečiai nors nepasiduoda kun. M. intekmei, bet tamsumas tarpe jųjų išskiriant 3-4 ypatų—baisiai viešpatauja; ant pirmo plano pas juos stovi: girtuokliavimas, kaziriavimas ir dėjimas ant arkliukų savo prakaituotų šilingų. Silvertown'iečiai irgi tur savo klubą, kuris susideda iš dviejų kambarėlių: pirmamjam telpa 7-8 ypatos, ten-pat ir gėrimus pardavinėja, o antramjam tilptų 20-25 ypatos, bet diktokai vietos turi užėmęs biliardas, o tą biliardą pereitos vasaros laiku kun. M. bandė kumščiu sudaužyt užtat, kad lietuviai dėl tolumo kelionės į London'ą neneša griekų ir neduoda kun. M. piningų, o tuos visus dalykus atlieka pas vietinį airių kuningą; bet matyt biliardo buta dar druto, nes kun. M. užvažiavęs apie šimtą sykių—atsisėdęs ant-to pat biliardo kumštį čiulpė, o piningų gi vistiek negavo.

Kad pradėjau pasakot apie energiškus veikimus kuningėlio, tai gi ir varysiu iki galui.

Ir taip pereitos vasaros laiku, pas kun. M. viešėjo vienas jaunas kuningėlis, atkeliavęs iš Belgijos. Kup. M. idant parodyt jaunesniam savo kollegai kaip reikia katalikiškąjį tikėjimą platinti ir savo aveles vesti—nuvažiavo abudu į tą-pat Silvertown'ą pas savo žemiausį tarną krautuvninką Bandaraučių į stubą, kur kun. M. saldžiai beklausydamas savo tamsiausiojo tarno „raporto":—kiek sykių bobos susipešė ir besipešant, puolant joms ant bruko—pasirodė plikos dalįs kuno, kurių neprivalėtų kiekvienam matyti, ir kaip, kur ir kada buvo kalbama apie jo, kun. M. ypatą,—štai netikėtai ineina į stubą darbininkas Juozas Bagdonas, apsikamšęs lietuviškomis kningomis, kurias pardavinė jo. Kun. M. nieko nelaukęs ištraukė vieną kningą ir šmurkšt! įmetęs į ugnį sudegino; tos kningos antgalvis buvo „Baltramiejaus naktis". Nežinodamas tos kningos turinio kun. M. pasakė melagingą „pamokslą" kaslink minėtosios kningos turinio ir ant galo uždraudė skaitymą visų lietuviškų kningų nes mat visos kningos esą anarchistų atspauzdintos. Taip tai kuningėlis švietė ir šviečia savo aveles.

Ant galo, kada kun. M. persitikrino, jog jojo persekiojimai ant niekų eina, o kningų skaitymas dar labiau pradėjo platinties, tada patsai griebėsi už „biznio", parsišaukdamas iš savo „Šaltiniško" kningyno keleta tuščių kningučių, o kad pasekmingiau varius „biznį" paėmė sau už agentą skersai-išilgai iškrikštytą žydelį, nes mat žydų veislės žmonės geriausiai išmano apie kuningiškus gešeftus.

Tarp visų viršminėtų „biznių" ir „gešeftų" dar vieną atsižymėjimą kun. M. ketina atpleškint London'o lietuviams. Žinodamas gerai kun. M., kad į London'ą lietuviai nepribuna daugyn, bet kas metai vis mažinas, buvo užmanęs pabudavot jiems bažnyčią už jųjų sunkiai uždirbamus piningus; bet namų budavojimo biuras pareikalavo tuojaus išdėt prieš biuro išdininką 800 tukstančių svarų sterlingų, o be tokios sumos nepavelijo nei mįslyt pradėt. Mųsų prabaštėlis ir čion nenusiminė ir ilgai nelaukus ve atgal 4 savaitės su šaukė mitingą savo karčiamoje ir išdėstė parapijonams savo planus, jog butinai reikalinga esanti pabudavot ant dabar esančios lietuviškos bažnyčios—klebonija, nes tokia esą nekaštuos daugiau kaip 300 svarų sterlingų; čion vargšai tuojaus pradėjo traukt savo krepšelius iš kišenių ir sudėjo 100 svarų sterlingų.

O jums seniems nariams „Pašelpiamosios draugystės" mano širdingas persergėjimas, kad neskolint piningų ant pabudavojimo klebonijos, nes jųs paliksit savo sergaučius brolius be pašelpos, apie tą aš žinau iš kalno, kad kun. M. prie jųsu preipsis.

Petras Viešmo.

VARPAS.

(*Feljetonas.*)

Viename Amerikos mieste buvo parapija, susidedanti iš parapijonų-narių, savotiškai suprantančių abelną dalykų stovį. Parapija turėjo savo varpą, kuriuo šaukė visus, idant svarstytų savo ir abelnus reikalus. Varpinyčios o podraug varpo prižiurėtoju buvo pasamdytas nekoksai varpininkas. Jonas Garnius.

Jonas turėjo vaikišką išvaizdą ir išrodė gana gyvas, su mažom, juodai žibančiom ir mirksinčiom akutėm. Jo francuziško styliaus barzdelė davė vis-gi suprasti, kad tai suaugęs ir gana pribrendęs vyriškis, o vienok gerai įsižiurėjus į jo gyvus ir nenaturališkus judėjimus, verste vertė manyti, jog jam vis norisi bovytiesi kur „stoliarnėj" su kaladėlėms.

Sykį, kokiu tai budu, ar tai per didelį vartojimą, ar tai per užsistovėjimą, truko varpo šerdies pasamonai ir vienoje pusėj pasirodė didelis plyšis. Sudaužytas jo balsas priminė senos bobos kosulį. Biauru buvo klausyties, kada šaukė susirinkiman svarstyti savo reikalus; kada jisai skambėjo, jo skardas buvo panašus į liudną vailojimą tyruose paklydėlių, nežinančiu į kurią pusę eit.

Joną apėmė baimė; pats nežinojo, kas jam pasidarė. Kad sutaisyti varpą pasirodė, jog reikalinga tukstantis dolerių. Bet iš kur tas imti? O visgi reikia kas daryti,—kitaip nieks susirinkiman neina ir svarbųs reikalai užsivelka. Kad pasirodyti prieš narius grynu, kaip krikštolu, sumanyta mesti bėdą ant kito—ant to, kuris ant varpo braižė parapijos įstatymus, tai yra ant Jurgio Smaliorius.

Sykį jiems susitikus varpinyčioj, Jonas tarė:

— Tai tu, Jurgi, štai čia įskėlei?!

— Ką tu kalbi? Varpas inplyšo nuo karščio.

— Kaip tai?

— Nagi paprastai. Tik reikia suprasti šiek-tiek fyziką. Kaip tik pradedi smarkiai skambinti, tavo fyziškos spėkos veikmė pereina per virvės gįslas į varpo širdį į patį jo kuną. Juo smarkiau į varpą muši, juo daugiau naudojamas, tuo labiau jis inkais, jog turės kada-nors sprogti. Varpas visuomet reikia tepti su ypatinga, nepersisunkiama alyva.

— Aš visai nesuprantu tavo tos fyziškos spėkos . . .

— Na, Jonai, kad ir buką turi protą! Daleiskim sau, kad aš tau savo ranka per žandą gerai pridėčiau, ar nepajustum karščio?

— Kame galima prilyginti mano žandą prie varpo, neišmanėli...

— Nesikarščiuok, tik klausykies;—tas pats ir su varpu: kaip tik pradedi skambinti, varpo šerdis plaka jo šonus, o pertai ir inkaista.

— Tai iš kur imti tos alyvos, kada jos nėra . . .

— Tas nuo tavęs priguli.

Štai jiems besikalbant, inbėgo varpinyčion Jono pagelbininkas, Baltrus Maišinis ir visa kakarine šaukia:

— Jonai, ką jis čia tauzija tas kudlius, ar nenegali jam per snukį užvažiuoti!

pirmą syk išėjusią ant scenos jauną mergaitę, kurių męs taip mažai teturime.

Potam išėjo didelis maišytas „š. Cecilijos" choras, iš Newarko. Labai gražiai sudainavo Č. Sasnausko „Karvelėli" ir M. Petrausko „Kaitink, šviesi saulute".

Po jų dailiai padainavo Šuberto „La Serenade" jaunas solistas p. P. Rimkus; akkompanavo jam ant piano p. Aldona Šliupiutė-Jankauskienė.

Paskui išėjo moterų choras „Lyra", iš East New Yorko, su dainomis: Kretzero „Vakarinė daina" ir Kuhlau „Mieg' kalnų viršunės". Moterų choras čia dar pirmą syk dainuoja ant lietuvių scenos. Nors nestipriais balsais, bet sudainavo labai gražiai.

Užbaigiant pirmą koncerto dalį išėjo masos chore „Šv. Cecilijos" ir „Dainos" chorai, kurie po vadovyste p. Rodzevičiaus ir su muzikos pritarimu puikiai sudainavo J. Naujalio „Kur bėga Šešupė".

Po dešimties minučių pertraukos prasidėjo antra koncerto dalis. Pakilus kurtinai dailiai paskambino ant piano p. Aldona Šliupiutė-Jankauskienė Bartletto „Grande Polka de Concert". Publikai taip patiko, kad ilgu delnų plojimu išsaukė pianistę antrą syk skambinti.

Potam išėjo p. Ks. Strumskis, akkompanuojant p. Aldonai Šliupiutei-Jankauskienei labai gražiai padainavo Gounod'o „Laivynė" ir „Jojau dieną, jojau naktį". Nuėjus jiems nuo scenos publikoje užė delnų plojimai ir reikalavo vėl išeit. Tada sugrįžęs p. Srumskis puikiai padainavo dzukišką dainelę „Šiu nakciały".

Toliaus išėjo vėl latvių choras ir sudainavo „Sem karoga" ir „Strahdneeks tu kas maldees projam" (latviškai). Lietuviai labai užsiinteresavo latvių kalbos dainomis ir širdingai plojo delnais savo gentainiams latviams, kurie pradeda su lietuviais bendrai veikti.

Paskui sulyg programos išėjo East New Yorko maišytas kvartetas ir su muzikos pritarimu puikiai padainavo „Jurininko mergelė" ir „Kaip lelijos".

Potam su orkestros pritarimu p-lė T. Anskaičiutė dailiai padainavo soprano-solo „Tu esi kaip kvietkelė" ir „Paskutinė vasaros rožė".

Antrą sykį išėjo „Šv. Cecilijos" choras ir puikiai padainavo Č. Sosnausko „Siuntė mane motinėlė" ir J. Naujalio „Ko liudi, putinėli?".

Taipgi antrą sykį išėjo „Mildos" choras ir muzikai pritariant puikiai sudainavo „Jau sugrįžtu į tėvynę", serenadą „Žvaigzdelės" ir „Į tėvynę grįžt norėčiau".

Baigiant programą dar išėjo choras „Daina" ir muzikai pritariant labai gražiai padainavo „Cigonų dainą" ir M. Petrausko „Gegužinė".

Užbaigą programos išpildė masos chore du maišyti chorai: „Šv. Cecilijos" ir „Daina", kurie muzikai pritariant po vadovyste p. L. Eremino sudainavo hymną „Lai gyvuoj Lietuva".

Chorų vadovai buvo šie: „Mildos", „Dainos" ir „Lyros„ bei maišytą kvartetą vedė p. L. Ereminas. „Šv. Cecilijos" chorą iš Newark'o vedė p. A. Rodzevičius, tęnykštis vargonininkas ir latvių socialdemokratų chorą vedė p. Fred. Gardner. Muzika buvo prof. L. Halperin. Dirigavo chorus ir muziką p. L. Ereminas.

Visi chorai dar jauni, bet labai rupestingai sumokinti, už ką reikia jų vadovams atiduoti prigulinčią garbę.

Tai tokia buvo programa. Dabar apie įspudžius. Visu-pirmu reikia pažymėt, kad brooklyniečiai ir aplinkiniai lietuviai matomai jau pradeda suprasti dainų ir muzikos vertę, nes susirinko veik pilnutėlė milžiniška salė, kaip apačioje, taip ir galerijose. Pilni buvo ir baksai, kurių viename matėsi sėdint ir vietinis klebonas kun. V. Varnagiris su kitu kokiu kuningu.

Programos išpildytojai, dainininkai ir muzikantai savo uždnotį atliko gana gerai, vietomis net labai gerai, ir kaipo neprofesionališki artistai geriau atlikt nei negalėjo. Publika šitą matomai giliai atjautė ir kiekvieną programos skirsnelį, kiekvieną dalyvautoją, kiekvieną chorą apdovanojo širdingais plojimais delnų. Koncertas nusitęsė net iki 12-tos valandos, bet salė tebebuvo pilnutėlė. Žodžiu sakant, koncertas iš dailiosios pusės pilnai nusisekė. Tebuni padėka rengėjams ir visai lietuviškai publikai, kuri savo dainų mylėtojus atjautė.—

Po koncertui visi chorai ir kiti koncerto išpildytojai, taipgi daugelis pašalinių svečių susirinko į kitą salę, ten-pat prie teatro, kur visi biskį užkando, pasipažino vieni su kitais, užsimezgė draugiški atsinešimai tarpe scenos ir dainos mylėtojų, ir apie kokią 2-rą val. nakties išsiskirstė.

Daugiau, daugiau tokių vakarėlių!

Dainininkas.

Skaitytoju žiniai.

—:—

Šiomis dienomis išsiuntinėjame visiems savo skaitytojams didelį puikų kalendorių ir tiems, kurie užsirašė „Vienybę Lietuvninkų" su dovanomis, išsiuntinėta tapo knninga „Pažvelgus Atgal:" Podraug pranešame, jog kita didelė dovana—„Geografiškas Atlasas" baigiamas jau spausdinti, ir kaip tik bus užbaigtas, pradėsime jį siuntinėti visiems, kurie pagal apskelbimo sąlygų užsirašė „Vien. L." iki šiam laikui ir kurie dar užsirašys per ateinančias tris savaites iki išleidimo jubilėjinio numerio. Pastebime, jog bus išsiuntinėjama iš eilės užsirašiusiems anksčiaus. Todėl kurie dar neužsirašė, kviečiami yra veikiai pasiskubinti.

Yra keletas skaitytojų, kurių prenumerata jau išsibaigusi ir buvo laiškeliu jiems apie tai pranešta. Kurie ikšiolai nedavė apie save žinios, tiems šis numeris laikraščio bus paskutinis.

Vietines žinios.

— Lietuvių vakarinė mokykla dėlei įvairių priežasčių ikšiolai pasiliko dar neinkurta, o norinčių mokintis kas sykis daugiau randasi. Pažymėtinas ir smagus apsireiškimas, kad mokyklomis interesuojasi mųsų mergaitės. Apskelbus mums dar 43 N „V. L." per. metų apie miesto liuosą vakarinę mokyklą moterims ir mergaitėms, daug mergaičių atsišaukė, klausinėdamos platesnių informacijų. Nežinia, ar dabar yra toje mokykloj lietuvaičių ar ne. Dabar gi mums tos mokyklos užveizdėtoja, p-lė Ida I. Forbes prisiuntė naują programą, pagal kurios tęsis kursai nuo 3 d. sausio iki pavasarini. Mokįs mergaites: skaitymo, rašymo, aritmetikos, buchalterijos, stenografijos, siuvimo, virimo ir tt. Ypatingai lekcijos pritaikomos dar nemokančioms anglų kalbos. Norinčios imti vakarinius kursus tepasiskubina užsiregistruoti vakarais nuo 7 val. (išimant subatas) mokykloje ant *Central Ave. ir Noll str. Brooklyn, N. Y.* Mokykla No. 145.

— „The Daily Union Standard" dienrašty patilpo vietinės lietuviškos parapijos trumputė historija ir jos peržvalga. Iš jos męs dasižinom, kad prie bažnyčios ant kampo Roebling str., kur klebonauja kun. V. Varnagiris, esą į 5000 parapijonų. Skolos ant bažnytinio turto esą $12,000. Kuningai yra du: V. Varnagiris ir vikaras S. Remeika. Bažnyčioje esą 900 sėdynių, bet parapijonįs nesutilpstą, todėl kasnedėl laikoma jiems esą trejos mišios—8, 9 ir 11 valandose. Ketinama esą inkurti didesnė parapijinė mokykla.

— Užpereitą utarninką, p. P. Draugelio salėje atsibuvo pirmoji šiame sezone Liaudies Mokyklos paskaita. Skaityta buvo p. P. Norkaus antras referatas „Iš Velnio Historijos". Potam p. A. T. Račiunas rodė krutomuosius paveikslus.

— Pereitą savaitę nusižudė du lietuviai: vienas tulas Navikutis, ant Union ave., nusinuodijo; kitas (pavardės neteko žužinot) ant Hope str. nusišovė. Ko jiems truko, nežinia.

— Iš suimtųjų aną savaitę dirbėjų klastuotų piningų, girdėtis esąs vienas ir mųsų tautietis, nekoksai Tamas Juškauskas, kurį suėmė Newarke. Jis buvęs geras amatorius ant dirbimo pusdolerinių ir kvoterių. O šią savaitę suėmė ir jo brolį Joną saliune pas Žiurką, buk radę netikrą pusdolerį ir kvoterį. Visa dirbėjų šaika dabar sėdi kalėjime po labai sunkia kaucija.

— Juodarankiams pradeda nesisekt. Anądien du iš jų nuėjo į 31-mą prieplauką ant East River ir prikibo prie matroso vardu Scalla, nuo tik ką atplaukusio laivo iš Porto Rico, reikalaudami $50, kitaip jis turėsiąs mirt. Iš pradžių jis neklausė, bet juodarankiai ir kitą syk atsilankė, tada matrosas prižadėjo juos susitikt ant Van Brut str. ir atiduoti reikalaujamus piningus, o pats nuėjęs į detektivų biurą viską pranešė. Detektivai davė jam teatrinių piningų ir sutartoje valandoj patįs pasekė paskui matrosą. Vos tik matrosas pribuvo į sukalbėta vietą, tuojaus išlindo iš-už kampo ir vienas juodarankis. Tada šoko ant jo atsekę detektivai ir po ilgos kovos areštavo. Pasirodė esąs italas Torrel, vienas iš Brooklyno juodarakkių vadovų.

Šis--tas.

Pirmasis Rusijos laikraštis. 1703 m. sausio 2 d. caras Petras Didysis uždėjo pirmutinę Rusijoje spausdintą gazetą, kuri po vardu: „Žinios apie kariškus ir kitokius dalykus, vertus žinojimo ir atminimo, atsitinkančius Maskoviškėje viešpatystėje ir kitose aplinkėse salyse"—ėjo pirmiaus iš Maskvos, o paskui iš Peterburgo. Šita gazeta išeina ir dabar po vardu „S. Peterburskija Viedomosti". Pirmiaus laikraščiai Rusijoje vadinosi kurantais nuo vardo hollandiškos gazetos „Curant", kurios pavyzdžiu sekė ir rusų laikraščiai. Patsgi vardas „gazeta" paeina nuo italų žodžio „gesetto"—piningėlis apie 1 centą, kurį seniaus mokėdavo už perskaitymą laiškelio su žinioms.

Kiek kur yra lietuvių. „Statesman's Almanach'as" paduoda šiokią apyskaitą lietuvių. Europinėje Rusijoj lietuvių esą 2,766,805; Lenkijoje 310,631, ant Kaukazo 6,687, Siberijoj 8,666, Centralinėj Azijoj 1,680. Iš viso lietuvių esą 4,094,469. Jeigu pridėtum apie 500,000 lietuvių esančių Amerikoje ir arti tiek Prusuose, bei iškoliavusių į kitus užsienius: Anglijoj, Škotijoj, Kanadoj, Argentinoj, tai turėtum į 4 milijonus lietuvių.

A. Pauža.

Liaudies Mokyklos paskaitos.

Antros pusės šito sezono laiku Liaudies Mokykla turės sekančias paskaitas (pirmesnės jau čia pra leista):

17 d. p. J. O. Širvydo antras referatas **Iš Etnografijos**.

24 d. p. K. Vidiko referatas **Mokslas ir Morališkumas**.

31 d. p. J. Baniulio antras referatas ant tėmos **Orlaivija**.

Vasario mėnesiu:

7 d. p. A. Lalio antras referatas **Iš Kulturos Historijos**.

13 d. p. B. Lapienio pirmas referatas **Iš Abelnosios Historijos**.

21 d. p. P. Bukšnaičio trečias referatas **Iš Geografijos**.

28 d. p. J. O. Širvydo trečias referatas **Iš Etnografijos**.

Kovo mėnesiu:

7 d. Dr. Aldonos Šliupiutės-Jankauskienės referatas **Iš Hygienos**.

13 d. p. B. Lapienio antras referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

21 d. p. V. Jankausko referatas ant tėmos: **Viešpatijų Surėdymas** (Civics).

28 d. p. A. Lalio trečias referatas **Iš Kulturos Historijos.**

Balandžio mėnesiu:

4 d. p. P. Bukšnaičio ketvirtas referatas **Iš Geografijos.**

10 d. p. J. O. Širvydo ketvirtas referatas **Iš Etnografijos.**

18 d. p. A. T. Račiūno referatas ant tėmos: **Kas tai yra Kinematografas?**

25 d. p. B. Lapienio trečias referatas **Iš Abelnosios Historijos.**

Gegužio mėnesiu:

2 d. p. J. Baniulio referatas **Mintįs apie Poeziją.**

8 d. N. N. paskaita ant tėmos **Kas mums artimesnis?**

Paskaitos atsibus p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., vakarais, reguliariškai kas utarninkas, išėmus kiekvieną antrą utarninką mėnesy, kuri paskaita bus atkelta panedėlin.

Po kiekvienos paskaitos bus rodomi tai radioskopu paveikslėliai, tai dailųs krutomieji paveikslai; šitą vakaro dalį ves žinomas kinematografas, Liaudies Mokyklos narys, p. A. T. Račiūnas. Paveikslai bus taikomi prie referatų tėmos, podraug bus įmainoma šiaip įvairių bėgančių paveikslų: historiškų, geografiškų ir juokingų.

Norintieji užsikviesti į kitas vietas referentus iš Liaudies Mokyklos, ar šiaip reikalui esant su jaja susinešti, meldžiame kreipties valdybon šiuo adresu:

P. Bukšnaitis,
141 Washington Str.,
New York City.

× Pasimirė senyvas Bucharos valdonas-emiras, Sayid Abdul Ahad. Jo vietą užėmė sūnus Mir Alim Chanas. Buchara, kaip žinoma, turi 1,250,000 gyventojų, kurie su visa valdžia priklauso Rusijai. Dar 1866 m. jų emiras Muzafar-ed-in pasikėsino užkariauti rusus ir paversti juos į mahometus. Rusijos caras juos sumušo ir užėmė visą šalį. Dabar Buchara duoda Rusijai daug kareivių, rusiškai apginkluotų ir siunčiamų malšyti sukilimus.

× Haagos mieste, Hollandijoje, ateinančiame gegužės mėn. rengiamas yra tarptautiškas kongresas kovotojų prieš opiumo vaizbą. Amerikonai su anglais reikalausią, kad prie opiumo butų prikergta ir morfinas su kokainu, kurie taip jau inėjo madon rūkyt ir labai griauna sveikatą.

× Mexikos revoliucijonieriams pradeda nebesikloti. Pereitą savaitę nemažą jų būrį apsupo valdžios kareiviai iš priešakio ir užpakalio. Kokia išeiga buvo to mūšio dar nežinoma. Bet spėjama, kad sukilėlius sunaikino.

× Razbaininkų vadas Solis, pagarsėjęs paskutiniu laiku Kuboje vogimu žmonių, tik-tik nebepakliuvęs į valdžios rankas. Išsiųsti jo gaudyti kareiviai, vadinami «rurales» (laukasargiai) jau buvo jį pasigavę, bet Solis netik patsai vėl ištrūko, bet pasmukdamas užmušė du iš laukasargių.

× *Gerbimas Tolstojaus.* Kaip didelėje pagarboj rusų visuomenė laiko pasimirusį savo filosofą Tolstojų, parodo šis faktas. Vos tik velionį palaidojo, tuojaus tapo nufotografuota jo šermenįs ir kiaurai visą Rusiją rodoma jos ant krutomųjų paveikslų. Maskvoje visuose kinematografuose rodant šituos paveikslus visa publika tylomis sustodavo, pagerbdama velionio atmintį. Kai kur publika bandė net giedot «amžiną atilsį», tik policija greitai sustabdydavo.

× Iš Taškento, rusiškame Turkestane, pareina žinios apie pasibaisėtiną žemės drebėjimą, kur į suplyšusią žemę įsmukę čieli du miestai: Pševalsk ir Pišpek, kiekvienas turįs po 8000 gyventojų.

× Naujoje Zealandijoj valdžia ingyvendino įstatymus, palei kurių neturi buti toje šalyje nei vieno milijonieriaus. Ir ištikrųjų ten jų nėra, nes nėra kam nors iš ko praturtėt, kadangi viską sumonopolizavo valdžia, kuri daboja, kad nebūtų ir skurdžių.

× *Rengėsi pabėgti senai.* Dabar išsiaiškino, kad velionis Levas Tolstojus rengėsi iš namų pabėgti jau 28 metai atgal, ir tik šiemet savo užmanymą buvo atlikęs Tolstojus vis ketinęs išvažiuoti į Rostovą ant Dono, o iš ten į Bulgariją, ir tenai apsigyventi giriose, kaip pustelninkas.

× Vokietijos valdžia nutarė neįleisti savo šalin lenkiško dienraščio «Kurjer Polski», einančio iš Milwaukee, Wis., Amerikoje. Perdaug rašąs apgynimui persekiojamų Poznaniuje lenkų. Ji norėtų, kad persekiojami tylėtų.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika..

Šio krašto stambesnė politiška galybė ikšiolei tebėra rankose senatorių, renkamų po du iš kiekvienos valstijos į Washingtono kongresą, kur jie sėdi šešerius metus, gaudami po $5000 algos ant metų ir visas kelionių lėšas, kurios dažnai pasidaro didesnės už pačią algą. Rodos alga nedidelė, bet senatorių vieta labai branginama. Kas seka šio krašto politiką, tas numano, dėlko politikos didžiūnai taip nori į senatorius dasigauti. Čia lošia rolę kyšiai. Daugybė senatorių, kongrese užtaraudami didelių korporacijų interesus, gauna tūkstančius dolerių «patepalo». Suprantama, kad tokie senatoriai sukrauna didelius lobius, parduodami liaudies interesus kapitalistams. Šita nedora mada taip įsivyravo, kad pastaruoju dešimtmečiu nepasiliauja bylos apie senatorius grafterius, žeminančius augščiausio parliamento vardą. Laikraščiai ir teisingesni visuomenės veikėjai šaukte šaukia, kad reikia tokių grafterių į kongresą neprileisti. Bet kaip jų neprileisti? Ikšiolei senatorius renka legislatūra (įstatymų taryba). Neįžeidžiant šitos tarybos, reikia vienok pasakyti, kad jos sąnariai labai dažnai išrenka senatorius tokius didžiūnus, kurie moka jiems insiteikti. Daug geriau būtų, jeigu senatorius rinktų patįs žmonės tiesum balsavimu. Tam tikslui jau senai susiorganizavo «tiesaus balsavimo liigos» ir veda agitaciją žmonėse, kad įvesti šitokius senatorių rinkimus. Ir šita agitacija dabar jau pradeda savo tikslą atsiekti. Tam padėjo pereitų metų socialistų laimėjimai Wisconsine ir kitur. Pačios senosios partijos mato, kad šita vėžio liga jau reikia gydyti. Kitaip jos pasiliks be žmonių. Todėl patsai senato teisių komitetas atsidėjęs išdirbo naują rinkimų projektą, sulyg kuriuo, jei bus priimtas, nuog šiolei bus senatoriai renkami tiesum žmonių balsavimu, negalės jie įsipirkti ir su tuomi Amerikos įstatymų sutaisyme įvyks neišpasakytai svarbios reformos.

Rusija.

Anksčiaus męs rašėme, kad Rusijoje apsilankė Amerikos kapitalistų paslas, John Hays Hammond, kuris dabar grįžta namon ir Londone apsistojęs papasakojo laikraščių reporteriams, kokius jis patyrė Rusijoje įspūdžius. Anot jo, Rusijoje tebėra nepajudinti milžiniški pramonijos laukai. Rusai kapitalistai neįstengia nieko šalies labui nuveikti. O gyvenimas iškiša labai svarbius ir neatidėtinus reikalavimus. Pradedant nuo intaisymo irrigacijos (paleidimo į laukus vandenų), grūdams elevatorių, baigiant įvedimu elektrikos į miestus, pastatymui fabrikų, pagerinimu važiuoties ir susinešimų, atidarymu kasyklų—viskas Rusijojoje baisiai apleista, ir prie gausių gamtos turtų gyventojai skursta, nes nėra kapitalo tiems turtams išplėtoti. Todėl Hammond'as pranašauja, jog tik Amerikos doleriai ir sumanųs inžinieriai galės Rusijos pramoniją pastumėt pirmyn. Jisai šnekėjęs su caru. Caras esąs gerai informuotas, kaip apie nupuolimą sao krašto reikalų, taip ir apie tą, kad juos su amerikoniškų dolerių pagalba galima butų atgaivinti. Tačiaus perspėja Hammond'as, kad nebandytų į Rusiją lįsti amerikonų trustai ir korporacijos, kurios gali iššaukti kitų šalių pavydą ir dideles paines. Jis pataria keliauti Rusijon pavieniams kapitalistams su dolerių maišeliais.

Pastaruoju laiku ministerių tarybose ir Valst. Dūmoje buvo svarstoma apie užlaikymą politiškų ištremtinių. Kadangi jų skaitlius

dauginasi Siberijoje, Vladivostoke ir Rusijos šiaurėse, todėl kasmet eina brangyn ir jų bei prižiūrėtojų užlaikymas. Sumanyta buvo, ar negalima butų daugelio mažesnių prasikaltėlių atleisti namon, tuomi susimažintų lėšos ant keleto milijonų rublių. Prieg to pareikalauta iš policijos departamento, ką jis apie tai mano. Kaip ir reikėjo tikėtis, policijos departamento vice-direktorius Zujev griežtai šitam projektui pasipriešino. Kaip tai esą galima leisti sugrįžti revoliucijonieriams? Valdžia esą didelę klaidą padarė, kada šiemet kai-kuriuos revoliucijonierius paleido iš ištrėmimo. Kaip tik tose vietose vėl pradėjęs kilti revoliucijinis judėjimas. Bereikalo esą valdžia save ramina, kad revoliucija užmigo. Ji šiemet dar budresnė esanti. Ir administrativišku būdu išsiunčiamieji ištremtiniai anaiptol nereikią mažinti, bet dauginti. Žinant, kaip ministeriai dreba prieš revoliuciją, ir kaip šitaja baime yra užsikrėtusi ir Dūmos didžiuma, galima tikėtis, kad ištremtinių nemažįs, bet nauji jų tūkstančiai keliaus į šiaurę, lydimi bagnietų.

Rusų dienraščiai praneša apie milžinišką politišką bylą, kuri rengiama Kaukazo revoliucijonieriams Novočerkaskoje. Apkaltintųjų yra net 500 asmenų, daugiausiai kaukaziečių inteligentijos, kuri kaltinama už prigulėjimą į armenų slaptą organizaciją «Dašnakcutjun». Daugelis jų sėdi kalėjime, laukdami teismo, o kiti buvo po sunkia kaucija. Kai-kurių kaucija siekia 100,000 rublių! Prie šitos bylos busią vienų tik liūdininkų į 1500.

Anglija.

Londone policija pereitą savaitę iškėlė anarchistams formališką karę. Po to atsitikimo su plėšikais Houndsditch priemiestyj, apie ką rašėm pereitą sykį, policija ir detektivai uoliai šnipinėjo, kur yra šitų plėšikų lizdas. Beuostinėdami buk patyrę, kad jis esąs viename rusų anarchistų klubę, ant Sidney gatvės taip vadinamam East End kvartale, kur gyvena daugiausiai svetimtaučiai. Tai buvo 3 d. sausio. Būrys policmanų jau iš nakties apsupė vieną namą netoli šito anarchistų klubo, ir taip įgązdino gyventojus, kad visi pabėgo. Pasiliko tik du žmonės, menami anarchistais. Policija norėjo juos išbaidyt ir pradėjo per langus mėtyti su plytoms. Ant to atsakė užsidarę anarchistai šūviais. Tada pribuvo ant scenos ir kareiviai su Maxim kanuole. Policija ir kareiviai suvarstė kulkomis visą namą, ir kova tęsėsi nuo priešaušrio iki 2-ros po pietų, kada iš namo niekas nebeatsiliepė. Ilgainiui namas užsidegė ir pogaisrui rasta buvo du lavonai. Jie abu buvo peršauti, bet manoma, kad patįs vienas kitą persišovė, įdant gyviems nesudegti. Viens iš jųjų tapęs pažintas; esąs koksai ten Fritz Svarss, kuris buk vadovavęs aname plėšikų susirėmime Houndsditchėj. Iš policijos ir žiūrovų ant gatvės buvo sužeista apie dvadesėtkį ypatų.

Šitas atsitikimas vėl sujudino Londono visuomenę, spaudą ir valdžias. Policija rengiasi daryti kratas pas visus išeivius iš Rusijos, ypač intariamus anarchistais. Keletas nežymių ypatų jau areštuota, tų tarpe trįs moterįs. Laikraščiai ingavę drebulį nupiešė ilgus inžengiamuosius straipsnius, kuriais vieni kursto valdžią, tai kad sukviestų tarptautinį policijos susivažiavimą susitarti kovon su anarchistais; kiti pataria, kad uždraustų pardavinėti revolverius be bilieto, tai kad kiekvienas ateivis nepilietis turėtų kasmet atnaujinamą pasportą, ant kurio savininkas net savo pirštus turėtų atspausti, ir apsigyvenimo vietą visuomet praneštų policijai. Tegul šitokios drakoniškos tiesos ir neįvyks, vienok Anglijos ateiviai visgi jau ir dabar turi daug nesmagumų, o ateity galės but net sunkiai suvaržyti. Ir tai iš priežasties žulikų, kurie prilindę prie anarchistų jų vardu tokią kaverzą iškėlė.

Portugalija.

Nežiūrint į tai, jog pastaruoju laiku čia iškilo nauji monarchistų bruzdėjimai ir pasikėsinimai sugrąžinti pabėgusį karalių Manuelį, naujoji respublikinė valdžia ėmėsi vesti dideles reformas. Vidaus ministeris apskelbė šias naujas reformas: pasenusiems pensijų mokėjimą, sušelpimą pavargėlių valdžios lėšomis, davimą pagalbos gimdančioms motinoms ir kudikiams, insteigimą daugelio pradinių mokyklų ir išdalinėjimų neturtėliams vaikams valgio, drapanų ir mokslo kningelių; išplėtojimą augštesnės apšvietos, ypač medicinoje, su inkurimu Lisbonoje medikališko fakulteto.

Šitos visos reformos ir triūsas apie žmonių būvio pagerinimą beabejonės patrauks prie naujos valdžios liaudies sympatiją ir nusmelgs monarchistus ir klerikalus, kurie su kaimynkos Ispanijos pagalba vis dar tyko išgriauti liberališką respubliką.

Monarchistai vis dar nemeta vilties sugrąžinti ant sosto ex-karalių Manuelį. Šią savaitę atidengta didelis jų suokalbis ir rengimasi prie kontr-revoliucijos. Netoli rubežiaus, miestely Mancao valdžios užgriebė du dideliu monarchistų automobiliu, kuriuose buvo vežama vidurin Portugalijos daugybė šautuvų.

Tuomtarpu iš Anglijos atsišaukė ištremtasai ex-karalius Manuelis, kad jam duotų pagalbą, nes «badaująs». Parliamentas nutarė buvusiam karaliui mokėti tūlą nuošimtį nuo konfiskuotųjų iš jo dvarų.

New Yorko Žinios.

— Šianedėl sunkiai susirgo garsus rusų dainininkas-tenoras Dimitras Smirnov, kuris paskutiniu laiku giedojo „Rigoletto ir „Romeo et Julia" operose.

— Visi New Yorko teatrai rengiasi sušaukti savo atstovų konvenciją; pradėsią tarties apie panaikinimą tikietų spekuliatorių, kurie ligšiolai pusėtinai apiplėšdavo teatrų lankytojus, pardavinėdami ant gatvių tikietus daug brangiau.

— Nesenai pasklido gandas, jog tulos laivų kompanijos iš Europos atvežą ir paslapčiomis čionai įleileidžią negeistinus Amerikai ateivius. Buvo išsiųsta detektivai Europon ir susekta, kad tokis įvežimas ištikro praktikuojasi. Pereitą savaitę viename porte tapo areštuotas Austrijos laivo „Alice" kapitonas Stuparich ir keletas tarnų, taipgi suimta dešimts žmonių, kurie čia buvo paslapčiai atvežti. Podraug ir Austrijos valdžia suėmė Triestos prieplaukoje tulus laivų viršininkus. Išiaiškino, kad graikų ir austrijokų laivų kompanijos apie tą labai gerai žino ir leidžia savo vientaučius slapta Amerikon atvežti, kurie buna ar tai nesveiki, ar kitaip čia negalimi išsodinti.

Sausio 3 d. New Yorkan pribuvo atsižymėjusi Anglijos sufragečių veikėja, p-lė E. Sylvia Pankhurst. Visos trįs vietinės amerikonkų sufragečių draugijos ją labai entuziastiškai nuo laivo pasitiko. „Votes for women!" skambėjo po visą apylinkę. Pankhurst čia atvyko ant trijų mėnesių; ji važinės po didesnius Amerikos miestus ir laikys lekcijas iš moterų judėjimo.

Nors lietuvaičių tarpe ir mažai tėra sufragečių, vienok linkėtina, kad nors ir jos vaikščiotų pasiklausyti lekciju, kur p-lė Pankhurst skaitys.

J. M. Danielius.

— Didelį triukšmą padarė čionai užsidarymas bankų Northern Bank, Washington Saving Bank, Carnegie Trust Co. ir keleto kitų, dėlei šelmyščių bankieriaus Jos. Robin, kuris išaikvojo apie $200,000. Robin ir jo sesuo Dr. Rabinovič sėdi už grotų. Šitie Robin'ai esą rusiški žydai Rabinovičiai, kadaisiai atkeliavę iš Odesos ir įsiplaką į kapitalistus.

— Mums praneša, jog žinoma kuninginė lenkų immigrantų prieglauda, vadinama „šv. Juozapo Namu", nuo Naujų Metų užsidare. Ji užsidaro jau antrą syk ir dabar sakoma jau ant visados. Kas prie to ją privertė, nežinia. Greičiau netikęs vedimas reikalų ir valdžios įsikišimas į negerą elgimąsi su ateiviais. Paskutiniu laiku čia buvo atstovas ir nuo lietuvių kuningų, p. Šedvydis.

IŠ AMERIKOS

Konspiracijos byla. Los Angeles, Cal. Grand Jury pradėjo nagrinėti didelę bylą apie išdinamitavimą laikraščio «Times» budinko pereitų metų 1 d. spalių, kur žuvo daug žmonių. Septynius žmones jau patraukė teisman. Tarpe kaltinamųjų yra ir darbininkų unijos vadovai Olaf Tveitmoe ir Anton Johanssen. Visą mat kaltę valdžia nori būtinai suversti ant unijų, buk jos samdę žmones, kad pirktų dinamitą ir išmestų į padangę priešingą unijoms laikraštį. Tačiaus šitos katastrofos tyrinėtojai patįs nesutinka, iš ko kilo ekspliozija: vieni sako, kad iš dinamito, kiti—jog iš gazų sprogimo. Byla labai didelė. Jau $100,000 tapo sudėta dovanų, kas pagaus piktadarius, kurių ir po šiai dienai nesuranda. O jie visgi darbuojasi. Nesenai rasta pakastos bombos po namais pirklių draugijos sekretoriaus Zeehandlaar namais.

Rovnianek'o bankas nuslydo. Lietuviams pažįstamas bankas F. V. Rovnianek, kuris turėjo Pittsburge savo biūrą ir skyrius New Yorke, Philadelphijoje, Chicagoje, Connelsvilleje ir Uniontowne, šianedėl apskelbė nuslydęs ir perėjęs į «receiverių» rankas. Pirmiausį skundą ant banko padavęs lenkas J. Kadlecik, reikalaudamas $2,000; ir Rovnianek matyt nebegalėjo nei tų išmokėt, nors visa jo apyvarta sako susidedanti iš pusantro milijono dolerių. Rovnianek firma daugiausiai veikė su lietuviais ir lenkais. Apart banko, čia pardavinėdavo ir laivakortes.

Ardo tabokos trustą. Washington, C. D. pradėta augščausiame teisme byla priešais «American Tabaco Co.». Nori visai šitą trustą išardyt, kaipo labai jau prasižengusį prieš Sherman'o anti trustinį įstatymą.

Pastebėjimas iš šalies.

Dabartinė S. L. A. centro valdyba raujasi beveik už kudlų su «susipratėliais», kurie niršta, kam seimas priėmė buržujišką konstituciją, nors patįs jos pataisymą seime pražiopsojo. «Susipratėliai» šaukia konferencijas ir rengiasi šaukti net seimuką, kad sumušti XXV seimą. Centro valdyba—šmakšt! juos ir suspenduoja. Kiti šaukia kitą konferenciją, tie vėl spenduoja. Vėl šaukia ir vėl spenduoja. Ir sukasi, kaip nuobodulio pasaka. Visi dirba net sušilę niekam nenaudingą darbą, o nesirūpina, kad prisirengti iškalno į XXVI seimą, kad surengti gerus, nurodančius blogas puses, nutarimus, kurie seime pataisytų blogumus.

Socialistai subruzdo už ausų pagriebdami svaidyti laukan iš sąjungos revoliucijonierius, kurie drįso pasipriešinti «socialdemokratiškiems carams» ir neduoda savęs mušti per ausis.

Dabartinis T. M. D. centro pirmininkas labai ramus žmogus. Iš viso dar teperašė organan tris raštelius.

Garsusis Brooklyno anonymiškų laiškų rašinėtojas ir skundikas chorų į teismus, užtai, kad dažinojo jo darbus, labai sunkiai nutilo. Tik dar su savo broliu Pittsburg kaip kada pagieda desperacijos hymną.

Žemaičių Antanas.

Pranešimas.

—:—

Yra sutaisoma iš rusiškų šaltinių lietuvių kalbon nemaža knninga, vardu „Moteris", panaudojant šiuos veikalus: „Prostitucija"—K. Griaznovo, „Ženščina"—S. Aleksiejevo ir kitų. Čia bus aprašoma moterįs visų tautų, rasų, gentkarčių, giminių ir žmonių žemiško kamuolio iš anatomiško, hygieniško, antropologiško, psychologiško, fyziologiško ir morališko atžvilgių arba aprašymas gamtiško moters gyvenimo nuo pat jos užgimimo iki giliausios senatvės, visuose jos atsinešimuose ir perioduose, dvasiškame, fyziškame ir lytiškame stovy, su jos šv esiai-augštai idealais, užsiganėdinimais, o taipgi su jos visais jautimais, silpnybėmis ir žemesniais palinkimais. Tekstą dapildys daugybė paveikslų.

R. Baltrunas.

Žinomas gyvulys.

Mokytojas: Jonuk, pasakyk, koksai gyvulys suteikia tau čebatukus, diržus ir valgomą mėsą?

Jonukas: Gi mato tėtė.

Skirtumas.

— Kuo skiriasi advokatas nuo daktaro?

— Advokatas tave siuntinės iš teismo į teismą, o daktaras pasiunčia tiesiog į ano pasaulio paskutinį teismą.

Ne varle, tik bilietas.

Pragerčių gelžkelio stoties bilietų kasierius nusivedė pas daktarą savo 8 metų berniuką.

— Kas jam yra?—klausė daktaras.

— Na vat jau bus kokia savaitė, kaip įlindo kas jam viduriuos. Ir kas užvis keisčiau, kad skaudėjimas klaidžioja: tai už pilvo sugriebia, tai po duobute, tai lenda pagerklėn; paskui sopė vėl eina žemyn, o kaip prieina pilvą—vėl viršun kįla. Tepė jam bobos pilvu ką su alyva ir pupų koše, bet negelbsti. Nusprendėm—turbut vaikiščias varlę prarijo . . .

— Taip, taip . . . Gerai, męs pažiurėsim,—tarė daktaras. Tuojaus jis pastate berniuką po Rentgeno spinduliais ir ištyrżs, susijuokė.

— Tuščias dalykas! — sušuko jis.— Aš duosiu jam vaistų, kad išsivemtų. Jis tuojaus išgys. Jis tiesiog prarijo gelžkelio bilietą „ten ir atgal" . . .

Nuosakus tarnas.

Žinomas anglų naturalistas Gilbert White sako turėjęs labai teisingą tarną, vardu Tamą. Sykį tarnas sukulė labai brangią stiklinę ir tuojaus nubėgęs raportavo ponui, ką jis padaręs.

— Sumušei stiklą, Tamai? Kaip tai atsitiko?

— Palaukit, pons, aš tuoj parodysiu,—ir nubėgęs tarnas pasiėmė kitą stiklinę ir eidamas, pakebėkšt! sugriuvo, prie ko stiklinė sudužo į trupinius.

— Štai kaip sudaužiau, pons.

— Eik sau prie darbo, Tamai; tu esi didelis kvailys, o aš dar didesnis kvailys, kad tokį kvailą daviau klausimą.

Krasos dėžutė.

F. Milwertas, Rumford:—Dėlei to, kad Tamsta žingeidaujate pasišnekėti apie p. Stakėno išdėstytas mintis, jojo straipsnyje apie amatus, patariame kreiptis prie jo laišku šiuo adresu: *M. Stakėnas, Box 157, Wakefield, Mass.*

Brukliui:— Raštelius gavome. Ačiu. Sunaudosime. Apie kitus reikalus pasistengsime susinešti laiškais su nurodyta įstaiga.

J. Valui:— Gavome. Ačiu.

Naudziui:— Išleist atskiroj kningutėj neverta, nes tai laikraštinė rušis. Sunaudosime. Ačiu.

A. P. J-nius:— „Ar gi užtai, kad!" piešinėlį gavome, bet sunku bus sunaudot, nes apysakučių tuomtarpu turime redakcijos stalčiuje didelius plnoštus. Tamsta budamas kelionėje galėtumėt vieton šito rankioti žinias iš lietuvių gyvenimo miesteliuose. Tas labai svarbu. Pasidarbuokite!

RASTŲ NAUJIENOS.

Šiomis dienomis aptur.jome iš spaudos dvi dailias raštų naujienas, kurias patartume kiekvienam lietuviui nusipirkti.

Viena—tai didelis 1911 metams **Kalendorius** (kurį savo skaitytojams išsiuntinėjome dovanai). Šito kalendoriaus turinys labai apstus. Neskaitant visų reikalingiausių kalendorinių žinių, čia yra apstus pluoštas gražių ir pamokinančių pasiskaitymų, iš kurių čia keletą svarbesnių paminėsime: **Apie orą, Senovės lietuvių tikybą, Sokratas, Muamedas, Del pirkinių, Pranciškus Vaičaitis, Povilas Višinskis, Girtuoklybės amaras, Kelionės į šiaurę, Užmirštas mokslas, Bandymų lankeliai, Kooperacija, Apsigynimas nuo limpamų ligų ir t.t.** Prie straipsnių yra daugybė dailių paveikslėlių ir iliustracijų.

Kaip minėjome, skaitytojams šį kalendorių išsiuntinėjome dovanai. Bet tie, kurie norėtų nusipirkt iš neskaitytojų arba duot jį kam kaipo dovanėlę, kaina tik 25c.

Kita naujiena—J. Gabrio **Geografijos Vadovėlis, su puikiais žemlapiais ir paveikslėliais.** Kiekvienas norėdamas dažinoti, kur kokia tauta gyvena, būtinai privalo šitą kningą įsigyti. Kaina visai nedidelė—75c.

BALIUS!

Brooklyne, N. Y. Lietuvių Laisvės Draugystės 4-tas metinis balius 14 d. sausio, 1911, Tautiško Namo salėje 101-103 Grand Str., Prasidės nuo 7:30 vakare. Puiki orkestra prof. K. Sakalausko. Įžanga, su pasidėjimu drapanų: vyrams 25c., moterims ir draugysčių sąnariams—15c. Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites Brooklyno, New Yorko, Maspetho, Blissvillės ir visos apylinkės.

Komitetas.

(2)

Atyda! Atyda!

Užkviečiame į mus Liet. Beno balių šioj subatoj 14 d. sausio (Jan.) 11 m. svetainėje Hamilton Hall 183 River st., Paterson, N. J. ant 4 val. po pietų. Apart baliaus benas pagrieš keletą garsių maršų ir melodijų.

Įžanga beveik dykai—tik 15c.

Užprašo L.B.P. Komit.

Atsišaukimas: Aš Andrius Palkauskas apsivedžiau dar 1902 m. lapkričio 19 d., su Marijona Smeižiute, o dabar 1910 metais gavau persiskyrimą su ja. Jei kas ją pažįsta, duokite žinią, kad ji liuosa nuo ženybų su manim.

And. Palkauskas,
Chicago, Ill.

Jieškau dviejų gerų vyrų, kurie norėtų gyventi prie šeimynos ir turėti gerą ir ruimingą kambarį. Dasižinokit pas:

S. Lukassus,
872 Blake Ave. Cor Barbey St.,
Brooklyn, N. Y.

(3)

Jieškau Konstancijos Kailiutės, paeina iš Suvalkų gub., Bartninkų parapijos, Navininkų kaimo. Girdėjau, kad pribuvo iš Lietuvos į Brooklyną, N. Y., 1910 metais. Ji pati ar kas kitas malonėkite pranešti šiuo adresu:

Jonas Budrevičius,
1302 Indiana Ave.,
Sheboygan, Wis.

Jieškau savo brolių Jono ir Petro Šulnių. Aš pribuvau į Ameriką ir esu sulaikyta kaslegarnėje ant Ellis Island, N. Y. Atsišaukite kuogreičiaus. Mano broliai dirbo prie West Pennove Hospital, Pittsburge, Pa. Atsišaukite šiuo adresu:

A. Kandrotas,
105 Berry St.,
Brooklyn, N. Y.

Pajieškau nematančio, t. y. neregio žmogaus, senumo nuo 20 iki 40 metų, kuris galės gaut gerą darbą ir gerą už darbį, taipgi bus gerai apžiurėtas. Kuris norite, atsišaukite šiuo adresu:

Baltrus Sambus,
117 North 5-th Str.,
Brooklyn, N. Y.

(3)

Jieškau savo sunaus Antano Mulvinsko, 31 metų, Suvalkų gub., Zapiškio parapijos, Kurų kaimo. 11 metų kaip Amerikoje. Pirmiaus per 8 metus gyveno Brooklyne, dabar nežinau kur. Kas žinote, ar jis pats tegul duoda žinią šiuo adresu:

Mrs. Elzbieta Mulvinskienė,
556 Driggs Ave.,
Brooklyn, N. Y.

(3)

AR APTURĖJAI?

Severos kalendorių ant 1911 met.? Jau išėjo iš spaudos ir yra geresnis, nei pirmiau buvo. Sutalpinta jame visas kalendorius, o kiti lapai pripildyti naudingais pamokinimais kiekvieniems. Teipgi yra daktariški pamokinimai įvairios ligos ir jų gydymai, ko nerasi jokiame kitame rašte, jam panašiame. Gali gauti vieną egzempliorių už dyką pas kiekvieną aptiekorių, arba taip pas gyduolių pardavėją. Jeigu negali gauti, tai rašyk pas mus: W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Tikrai atsakantis
Lietuviškas Kriaučius.

Vienatinis Brooklyne, kuris vientik moterims ir merginoms siuva drapanas pagal naujausią madą ir pritaiko prie ypatos, kaip kas nori.

Męs darome puikius siutus iš savo locnos matarijos už tą pačią prekę, kaip Jųs kad perkat gatavus krome kur pas svetimtautį.

Praktiškai padaromas darbas už prienamą prekę. Ateikite šiądien pažiurėti naujų sampelių ir puikių išveizdų.

Męs užlaikome visokių matarijų, kokios tiktai randasi didžiausiose krautuvėse aplinkinėj Brooklyno ir New Yorko. Nuoširdžiai užprašome su reikalu kreipties pas lietuvius.

370 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.
(pagal Broadway).
Jųsų tautietis P. SHERVĖTES.
Telephone 2895 W Greenpoint.

PALOCIUS EŽERO DUGNUOSE.

TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA.

Parašyta iš sakmės gyventojų antkrančiais ežero «Šaukas», esančio Kauno gub., Raseinių pavieto.

PARAŠĖ

Aleksandras Fromas (Gužutis).

(Tąsa.)

Gineitis: Teisybę ištarei, vienok nuo pribuišio neskaudės galvelė.

Rangys (Ineidamas): Labą dieną maloniems tėveliams (Bučiuoja į ranką Gineičiui ir Meilrodei).

Gineičiai (Bučiuodami į galvą Rangiui): Dėkui už labą rytą—ar gerai sveikas?

Rangys: Pasilaikau drūčiai.

Gineitis: Kaip nusidavė vakarykščioji medžionė?

Rangys: Gana gerai—užmušėm elnį, dvi stirni ir daugybę zuikių. Tėveliui raguočių atvežiau.

Gineitis: Dėkui tau, gerasis vaikine,—turėsime keptinę. Kokią kelionę turėjai į Raseinius, ir ką ten girdėjai? Prašau sėstis (Visi atsisėda).

Rangys: Kelionė buvo nuobodi, nes per girias jodami ne vieną pelkę išminkėm, ypač Tyruolių pakraščiuose,—rytmetį išjoję ant Dubysos krantų gavome nakvoti, o čia neradę nei valties, nei plauksmo, perplaukdinome arklius, patįs gi perėjome pakritusiu skersai upę ąžuolu.

Gineitis: Kokias naujienas girdėjai Raseiniuose?

Rangys: Girdėtis, kad Vilniun atvažiavo Lenkijos pasiuntiniai, prašydami kuningaikščio Jagailos, kad lenkų karaliumi būtų; tą pajutę križuočiai, bijodami susivienijimo Lietuvos su Lenkija, atplaukė Nemunu ir palikę laivus Nevėžyje, patįs su didele kariuomene nutraukė Nerio antkrančiais, viską degindami ir naikindami.

Meilrodė: Dievai, gelbėkite mūsų kraštą nuo tų baisių žmogžūdžių.

Rangys: Tų piktadėjų nėra ko dabar bijoties, nes dasižinoję, kad mūsiškiai užstojo visas brastas ant Nerio ir Nemuno, besikankindami parėjo Nemuną po Rumšiškiais, ir įsėdę į savo laivus, skubinai nusigrūdo į Prūsus.

Grynuolė ir **Ačiutė** (Ineidamos): Labą dieną tėveliams (Bučiuoja rankas Gineičiams).

Gineitis (Bučiuodamas mergaičių galvas): Labą dieną jums, mano mergelės.

Meilrodė (Bučiuodama mergaites): Ar gerai sveikos, mano gegužėlės?

Grynuolė ir **Ačiutė**: Sveikos esam, brangioji mamutė!

Rangys (Kloniojas mergaitėms, kurios taipgi jam kloniojas).

Gineitis: Sėskitės, mergaitės, pasikalbėsime. (Grynuolė ir Ačiutė atsisėda). Mano mieliausioji Grynuole, viešpats Rangys tavo prašė rankos, kurią aš prižadėjau; dabar jis atnešė tau gražias dovanas ir prašė priimti jas.

Rangys (Priėjęs prie Grynuolės, paduodamas mažą skrynelę su dovanomis, kloniodamasis): Širdį mano ir tas dovanas prašau maloniai priimti.

Grynuolė (Pakilusi, nepriimdama dovanų, į tėvus): Gerasis tėveli, dovanok pirmą mano amžiuje neišpildymą tavo linkėjimo. Aš nemyliu viešpačio Rangio, dėlto priimti dovanų negaliu ir jo pačia niekados nebūsiu. (Rangys atsitraukia nuo Grynuolės).

Gineitis: Žinau, kad myli Arnoldą, bet tas atėjūnas nebus tavo vyru, nes būdama lietuvė, pasiliksi lietuvio ir pačia.

Grynuolė: Neužsiginsiu, kad myliu Arnoldą, ir jo tik pačia pritarčiau palikti, nes kaip žvilgterėjusi iš debesių tarpo saulutė visiems lygiai šviečia, taip ir jausmas tikrosios meilės, laiminančios visas gimines, negal but aprubežiuotas.

Meilrodė (Glausdama prie savęs ir bučiuodama Grynuolę): Vargingoji mano dukrelė!

Gineitis: Neišmintinga mergaitė! jeigu nenori ištekėti pagal mano velijimą, tai pasiliksi vaidelyte, ir per visą amžių šventą ugnį kurstysi.

Grynuolė: Viešpatie ir tėve! nedaryk prievartos tavo vienturtei.

Arnoldas (Inėjęs, žemai kloniojasi Gineičiams): Doręs viešpačiai, kurie mane, atėjusį iš tolimos šalies, maloningai priėmėte, išklausykit mano kalbos. Mylėdamas Grynuolę iš viso vieko pirmosios meilės, nebegaliu grįžti savo tėvynėn, nes parsiskyrimas su mano numylėta lygus būtų myriui. (Puldamas Gineičiams po kojų) Meldžiu jūsų, būkite mano tėvais ir mūsų susidorojimui teikitės pritarti.

Grynuolė (Puldama tėvams po kojų): Tėveliai! išklausykite mūsų prašymo, o neardydami laimės savo dukterei, pavelykite Arnoldui už pačią manę vesti, nes myliu jį daugiaus kaip galėtų mylėti tūkstančiai moteriškių.

Meilrodė (Pakilusi, glausdama prie savęs Grynuolę): Aukso balandėli, aš pritarčiau jūsų susidorojimui, bet pavelijimas priguli iš tėvo.

Grynuolė ir **Arnoldas**: Tėveli! pasigailėk mūsų, nedaryk nelaimingais tavo vaikų.

Gineitis (Pakilęs): Atsikelkite (Grynuolė ir Arnoldas pakįla). Nors jūsų prašimas griaudina širdį, bet priešingai mano nusprendimui negaliu atiduoti savo dukters žmogui svetimos tautos. Pripažindamas Arnoldui visus gerus privalumus, tikiuos, kad jis, būdamas išmintingu, duos mums ramybę ir apleis mano namus.

(Rangys staiga pradžiunga, Ačiutė ir Meilrodė—abi verkia).

Arnoldas: Viešpatie! ar tai paskutinis tavo žodis?

Gineitis: Galutiną žodį ištariau.

Grynuolė (Verkdama): Tėvel! nežudyk savo vienturtės!

Gineitis: Nusiramink, mergaite, aš geidžiu tavo laimės, o ne pražuties.

Arnoldas (Su skausmu): Nuožmus žmogau, tu išplėšei ir kojomis sumindžiojai skausmu drebančią širdį! Baisus sopulis, kurį dabar kenčiu, tegul vargina tave par visus amžius! (Į Grynuolę, stovinčią su užlaužtomis rankomis) Grynuole! Grynuole! dieviškoji Grynuole! tėvas skiria mus, o aš tave myliu taip didele meile, kurios išreikšti nėra žodžių žmogiškoje kalboj. (Bekalbant Arnoldui, Gineitis rodo nekantrumą, Rangys su pasityčiojimu šypsosi, Meilrodė ir Ačiutė verkdamos rankas graižo).

Grynuolė (Puldama Arnoldo priegloboštin): Arnolde! Arnolde! mano prieteliau!

Arnoldas (Bučiuodamas Grynuolę): Sudiev mieliausioji! (Rodydamas į dangų) Ten pasimatysme!

Grynuolė (Sušukusi): Arnolde! (Apalpusi išvirsta ant žemės).

Meilrodė ir **Ačiutė** (Puldamos prie Grynuolės): Dievai, pasigailėkit! Grynuole! Grynuole!

Arnoldas: Sudiev, motin! (Ištraukęs kalaviją, greitai išbėga).

Gineitis ir **Rangys** (Nusiminę): Laikykite tą pamišėlį, laikykite! (Už regyklos girdėtis atsitolinantis balsas Treterio): Viešpatie! viešpatie! sustok! gelbėkit! gelbėkit!

Gineitis: Ko tas vokietis šaukia?— Išneškite mergaitę į jos seklyčią— tenusiramina, nabagytė—trinkite ją uksusu. (Meilrodė ir Ačiutė, dejuodamos, su Rangio pagalba išneša Grynuolę).

Gineitis: Nors kartą nusikračiau tą vokietį—nušvilpė ant keturių vėjų. Smarkus tai gyvulis! Mįslijau, kad su kalaviju pradės švaistyties! Gaila man mergaitės, nes didžiai įsimylėjusi; ilgą valandą ji skaudžiai pervaitos.

Rangys (Ineidamas): Padėjau į lovelę Grynuolę,—moterįs užsiėmė atgaivinimu nabagės.

Gineitis: Meilingai priėmiau tą atėjūną ir namuose savo ilgai vaišinau, o jis supaikino mano mergaitę.

Rangys: Aš mįsliju, kad vokietis kokiais norints burtais patraukė prie savs Grynuolės širdį.

Gineitis: Juodšiai jį žino, o gal numano kokius monus, galinčius suvilioti moteriškę!

Treteris (Ineidamas): Nelaimė! nelaimė! pražuvo!

Gineitis: Kas ten yra? ko šauki?

Treteris (Verkdamas): Viešpats! mano brangiausis viešpats!

Rangys: Kas atsitiko tavo viešpačiui? ko bliauni?

Treteris (Verkdamas): Atsitiko pražūtis!

Gineitis: Kas do pražūtis? Sakyk.

Treteris (Verksmingai): Stovėdamas ant kiemo pamačiau Arnoldą su apnuogintu kalaviju bėgantį—šalmas jam nuo galvos nukritęs, plaukai buvo susidraikę, veidas išbalęs, o akįs ugnim blizgėjo. Norėjau nelaimingąjį sulaikyti, bet jis, užsikėsinęs kalaviju mane atstumė ir, ištaręs «sudiev, Treteri! pasakyk Grynuolei, kad ją mylėdamas numirsiu», pradėjo linkui ežero greitai bėgti. Kalavija blizgė jo Arnoldo rankoje, o jisai, kaip audra nešinos. Vijaus iš viso vieko, bet kas gali sugauti vėją? Arnoldas pribėgęs prie ežero, pakėlė akis į dangų ir, sušukęs: «Dieve! Grynuole!» inpuolė į gilmę—supliuškėjo vanduo, dar sykį pasirodė ranka laikanti kalaviją, išsidailino ežero paviršis ir viskas išnyko (Verkia).

Gineitis: Nelaimingas! ar negalėjai pagelbėti savo viešpačiui?

Treteris (Verksmingai): Gyvybę atiduočiau už pagalbą! bet kada atbėgau prie ežero, jau buvo per vėlu; o nors sušaukęs žmones jieškojau paskendusio, vienok jokiu būdu negalėjau rasti.

Gineitis: Liūdnas atsitikimas! žiurėk, kad apie pasiskandinimą Arnoldo nei žodžio nepasakytumei mano dukterei.

Treteris: Gailėsį ir skausmą mano tylėjimu tramdysiu.

Gineitis: Eik dabar į savo seklyčią ir tylėk, kaip žuvis, o aš pats pasirupįsiu apie sujieškojimą sken-

(T. b.)

Kam džiaugsmas, o kam vargas.

(Iš rusiško.)

Pamenu, sykį giedros laikuose,
Gręsė mums badas. Viskas nuvyto,
Išdegė javai kaimų laukuose,
Suplyšo žemė, viskas prikrito.
Debesiop meldės pilki žmoneliai,
Ašaras liejo prie bažnytėlės;
Prie vartų šaukė maži vaikeliai:
«Dieve-lietulio, duok mums duonelės!»
Ir Dievs išgirdo jųjų meldimą,—
Juodų debesių gauja užtvino,
Sutrenkė griausmas kaimo arimą,
Viską ant laukų vėl atgaivino.
Nutilo lietus, saulė nušvito,
Išėjau sodan pavakarėlį,
Ir prie krumelio taip sudraskyto
Išmestą audros radau lizdelį.
Plaveno aplink maža paukštytė,
Šildė vaikelius,—kvėpė, gaivino;
Čirškėjo, verkė—gailu klausyties,—
Bet jiems gyvybės neb'sugrąžino...

Audrųpats.

Jovaras.

Dvieju draugu pasikalbejimas.

(Sekmė.)

— Tai kas judviejų butų per meilę, kad tik į sveikatą augtumėt, o vaisiaus neišduotumėt?

— Išduotumėva ir vaisių; tiktai kaip mudviejų meilė butų dvasiška taip ir jos vaisius butų idėališkas. Mudviejų meilės vaisius butų darbas visuomenės labui, daila ir literatūra. O kada praturtėtuva, tai galėtuva ir vaikus auginti.

— Aš manau, kad tu tik taip sau svajoji, o kaip reiktų gyventi tai taip nepadarytum. Gėriau lauk tuos metus-kitus ir gana.

— O o! lauk... Ačiu už mylistą...kitus, o gal ir trečius... Geriau į akmenį pavirsti ne ką metuskitus tokį pasiutusį, tamsų ir liūdną ilgėjimąsi kentėt... Telaukia akmenįs, o ne jautrųs žmonės.

Kiek tai laukia; kiti po susižiedavimui tik už penkerių metų teapsiveda.

— Aš nenoriu daryti ką kiti daro; kiti nusišauna, pasiskandina ir kitaip sau mirtį pasidaro, o aš noriu gyventi ligi pat to baisiojo galo,— pakol kraujas ligi paskutinio lašo neišdžius,—pakol širdis iš skausmo nepliš,—pakol dar jausiu tos didžios meilės nors mažą kibirkštėlę. Jeigu tas ilgėjimasi ir meilės troškimas pagimdys džiovą, širdies ligas ar proto sumišimą, tada žūsiu savo tikslo nepasiekęs...pasakysiu «sudiev» toli gyvenančiai savo mylimiausiajai, bet mirdamas žinosiu kad už meilę mirštu...

— Kam gi taip labai reik mylėti, juk tas sveikatai kenkia.

— Ir aš žinau, kad mylėt ir tos kurią myli pas save neturėt, gadinasi ir žūsta dvasios ir kūno jėgos; bet kad gamta davė jautrią širdį, tai kur ją dėti? Jeigu žmogus nori būti žmogumi tai turi mylėt, verkt ir kentėt, nors už tą meilę ir numirti prisieitų. Aš žinau vaistą nuo tos pasiutusios meilės,—tai girtuoklybė, bet ji man už mirtį baisesnė. Laimingi kas šaltus jausmus turi, kieno širdis akmeninė, jie gali ir po vieną gyventi, jų sielos nespaudžia tas baisusis ilgėjimas.

— Tai sakai tų dvejų-trijų metų nesulauksi?

— Nelauksiu.

— Ar kitą apsivesi?

— Neapsivesiu...

— Neapsivesi ir nelauksi... Ką gi darysi?

— Žūsiu... Žūsiu su kūnu ir siela...nes nesijaučiu savyje tiek jėgų, kad tas sielos kančias iškentėt galėčiau. Jeigu savo gyvastį ir išlaikysiu, tai vistiek už metų, už kitų ji manęs nemylės, nes aš būsiu ir į žmogų nepanašus... Ar ji begalės, ir ar benorės, mane atgaivinti.

— Ištikro...drauge...ir aš pradedu suprasti kad tu esi nelaimingas... Bet ar negali kovot prieš tai, jokių meilės jausmų prie širdies neprileist; stengtis visada užsiimti darbais ir kasdieniniais reikalais. Pasistengk meilę užmiršti, ir mintis nuvesti kur-nors kitur, eiti prie tokio tikslo, kuris lengviau pasiekiamas.

— Ačiu draugui už tokias patartis, bet jas gali sau pasilikti. Aš esu persilpnas prieš gamtą kovoti... Ar tai galimas daiktas, įsimylėti ir meilės jausmo prie širdies neprileisti?... Kokiais reikalais aš užsiimsiu vistiek su meile susitiksiu; aš negaliu ir nemoku nuo meilės atsikratyti; aš savo širdies negaliu į tokį kalėjimą uždaryt, kad ji meilės nejaustų; aš gyvenime nieko kito nematau kaip tik meilę ir kovą už ją. Aš ant kiekvieno žingsnio su meile susitinku ir ji nuolat mane vargina. Aš matau žolėse, medžiuose žvėryse, paukščiuose ir net smulkiausiuose sutvėrimuose vien tik meilę ir meilę. Meilė tveria stebūklus gamtoje. Kas tik yra augščiausio, gražiausio ir prakilniausio, tai vis meilės darbai. Meilė sutveria augmenims žiedus, duoda kvapą ir vaisių. Meilei gieda paukščiai; tik meilei pavasarį skamba miškai; tik meilei gieda laukų vieversiai; tik meilei tarnauja prigimties harmonija. Aš negaliu savo širdžiai paliept nemylėt, aš jos negaliu prie ko kito pririšti. Mano širdies tikslas vien tik meilė, prie meilės ji eis nors ir per ugnį, nors per audras, nors ir per skausmus, erškėčių takais...

— Bet kaip ten nebutų, vistiek, prieš meilę turi kovoti. Meilė—tai gamtos inkvėptas jausmas, kuris žmogų padaro savo vergu. Ar gi tu nori būti vergu kada visi už liuosybę kovoja? Juk kultūros amžiuje gyveni... Kada visur gimsta nauji išradimai, kada visi mokslai prieš gamtą kovoja ir daug jau laimėjo, tu nenori tąja kova naudotis, tu apsileidi ir pasiduodi...kovok ir tu prieš tą savo meilės vergiją, o be abejonės laimėsi.

— Tai kad pasakė...kovoti... Ar daug jūsų tokių yra kurie, pagal mano nuomonę, taip keistai suprantate kovą, kultūrą, meilę ir liuosybę. Man tavo išvedimai visai priešingi. Tik draugu vadinies, o dvasioje esi priešas, nes ką aš statau, tu griauni. Tu kovoji prieš meilę...ir dar savo idėas kitiems stengies inkalbėti... Man rodos, meilė—tai gyvenimo pamatas; be meilės nei smulkiausis atomas, nei didžiausios žvaigždės—saulės negyvena, o tu man patari prieš meilę kovoti... Kova prieš meilę, tai kova prieš patį save;—tai savo gyvasties nepripažinimas;—tai stengimasi panaikinti viską kas gyva, gražu ir malonu... Kova prieš meilę, tai bjauri liga, kuri už pūvančius kūnus bjauresnė...nes visuomenę veda prie dvasiško nupuolimo, prie sąžinės neramumo, prie kūno ir sielos puvimo ir prie galutuno žmonijos išnaikinimo. Žinoma, kad meilės jausmas—gamtos inkvėptas ir taipat žinoma, kad kiekvienas gyvūnas—gamtos vergas; bet ar męs prieš tą galime kovoti ir ar turime tiesą kovoti? Jeigu nenori būti gamtos vergu, o nori būti tokiu laisvu, viršgamtišku, tai aš tau drauge patarčiau pirma pergalėti kitus svarbesnius gamtos įstatymus, kurie turi sąryšį su gyvuliais, tai yra valgį, miegą ir mirimą, o paskui prieš meilę bus lengvesnė kova. Aš mokslą, meilę, kultūrą, kovą ir liuosybę visiškai kitaip suprantu. Mano nuomone, meilė—tai gyvenimas tos visos didžios gamtos ant kiek mūsų protas gali ją suprasti, jos erdves apimti ir numanyti. Mokslas, gamtos mokslas—nekovoja prieš gamtą, bet jai padeda viską gerinti, ištobulinti ir ant augštesnio laipsnio gyvenimą išvystyti. Kultūra—tai su gamtos pagalba ir žmogišku gudrumu, kas yra gamtoje to viso pagerinimas, išdailinimas, naujų dar nežinomų gamtos paslapčių ir turtų atradimas ir ant augšto laipsnio žmonijos pakėlimas, palengvinimas tolimesnės kovos prieš tas aplinkybes, kurios neleidžia liuosai gamtos įstatų pildyti. Kova—tai stengimasi pergalėti tas visas kliūtis, kurios neleidžia taip liuosai gyventi kaip gamtos įstatai liepia. Liuosybė—tai pilnas išsiliuosavimas iš kūniškų ir dvasiškų prispaudimų, visų piktų palinkimų, pilnas pergalėjimas ir išnaikinimas iš tėvų ingimtųjų nedorų papratimų,—savo valios taip išdirbimas, kad nieko nebekliudomas galėtum eiti doros keliais, ir su didžiausiu sielos užganėdinimu, su meile ir linksmybe, šventai pildytum visus gamtos įstatimus.

(Užbaiga bus.)

Iš mano keliones Amerikon.

(Užbaiga.)

Besidžiaugdami vokiečių gyvenimu nei nejutom, kaip atsidurėm Eitkunuose; ten išlipę iš traukinio nuėjom į pirtį, kur daktaras pažiurėjo akių ir galvos, o potam turėjom laukti siuntinių, kuriuos pasiuntėm iš Kauno; laukėm keturias dienas; sulaukėm siuntinius, už kuriuos nuo mūsų bereikalingai atlupo dar po 50 kapeikų. Išsiėmus siuntinius apžiurėjo daktaras krutines ir išrado mumis sveikais; tada jau turėjom važiuoti, kur kas laivakortę išsipirkom. Daug Eitkūnuose patyriau per keturias dienas; nevienas ten sėdi jau po 6 mėnesius ir po metus, gydosi akis; kiek ten dedasi paleistuvyščių! O vis daugiausiai iš lietuvių. Teko išsiklausinėt vienos jaunos merginos, kuri Eitkūnuose praleidusi jau 400 rub., o dar neišgijus; jai tėvai iš Amerikos prisiunčia ant gydymosi. Daug mačiau tokių, kuriems jau Eitkūnuose «Amerikas»: eina kasti griovių ant sienos Rusijos ir Prūsų valdžios pasamdyti, gauna po 3 markes ant dienos. Yra tokių žmonių, kurie užsidirbo ant gydymosi, o kiti tai tik vilioja merginas ir išto gyvena... Dar prie manęs, vieną tokių išvarė Rusijon už merginas, kitą nuteisė ant 100 markių į kalėjimą, kur turės sunkiai dirbti ant svaro duonos ir kvortos vandens, už tai kad agento, kur buvo nakvynėj, pavogė žąsį. Daug, daug būtų kas rašyti, bet užtylėsiu.

5 val. vakare išvažiavom iš Eitkūnų Berlino link. Į Berliną reikia važiuoti čiela para; tenai išskyrė, kur katras važinoja. Iš lietuvių aš buvau

tik vienas ant linijos «Holland American Line», todėl ir likau tarp žydų, lenkų, ir kitų tautų žmonių. Iš Berlino išvažiavom 10 val. vakare; važiavom per visą naktį dar per Prūsų žemę, bet išaušus dienai turėjom jau važiuoti per Hollandijos žemę. Per tris valandas važiavom per tokias tyrumas, kad vos tik kalnai ir apskurę pušaitės riogso , jokio gyventojaus nebematyt.

Davažiuojant artyn prieplaukos Rotterdam matėsi gyventojų, bet matyti buvo kad jiems sunkiai einasi žemė dirbti; jie turi nevaisingos žemės nukasti eilę per kokius 5 colius, ir tik tada auga vaisiai ir javai; ten tokia žemė, kad tik viržįs teauga, kaip va Lietuvos giriose arba šiluose.

Apie 3 val. antros paros, pribuvom į Rotterdamą; ten reikėjo tris dienas laukti laivo, kada plaukti į Ameriką; valgyt ten davė neblogiausiai. Pėtnyčios naktį turėjome sėsti ant laivo ir važiuot. Nuėjom į lenkų bažnyčią, Rotterdame; ten mumi palaimino kuningėlis; liepė, girdi, melskitės, bo pražūsite ant jurių. Nusijuokiau iš to pamokslo ir išėjęs pasivaikščiojau paskutinę dieną. Vakare jau važiavau ant laivo jurėmis Amerikos link.

Ant laivo buvo išsyk linksma, bet paskui susirgom, pradėjo vilnįs mus laivą, kaip skiedrą, trankyti po visas šalis; lenkai su kitomis tautomis pradėjo melsties; riksmai tik daugiau nieko negirdėti. Po 8 dienų pamatėm jau New Yorko prieplauką, kur mums buvo linksmiau žiurėti, kad jau netoli kraštas.

Priplaukus New Yorko prieplauką dar turėjom ant laivo nakvoti. Ant 9 dienos mus suleido į tokius namus ant vandenio, kur peržiurėjo mūsų siuntinius (bagažą); turėjom sėsti ant mažo laivuko ir plaukti į «Kaslegarnią», o ten vėl žiuri akių ir galvos; daug grąžino atgal išten. Jau kurį grąžina, tai užrašo mėlynai ir atskiria kiton pusėn, ir ant to paties laivo atgal veža.

Iš kaslegarnios mane lietuvis nuvežė pas mano brolius, kur nuo manęs paėmė 50 c. To lietuvio adresas: **Slavonic Immigrant Society,** 436 W.23-rd St., New York, Vladas Leščinskas.

Pribuvus Amerikon vėl man liūdna, darbo ne turiu jau du mėnesiai. Tėvynėje auga didis svetimtaučių nuošimtis, man reikia vargti svetur...

Tiek mano kelionės vargo.

Ruduo.

Žemė sušalo. Dangus paniuręs.
Krinta jau sniego žvaigždelės.
Beržas nuliūdęs, lapų nebturįs,—
Stygso, yt žabai, šakelės...
Žiaurūsis vėjas palangėms čiaužo,
Liūdnai vaitoja ir kaukia;
Tai langenyčias, tai vartus daužo,
Rodos ko verkia, ką šaukia...
Gal ir jam liūdna dienos atsiminus,
Kuomet tarp medžių lapelių
Tyliai šlameno, glostė jurginus,
Nešiojo kvapsnį žiedelių.
Liūdna, nejauku... Medis lapeliais,
Skaisčiam Gegužiui atėjus
Vėl apsidengs... Ir žolės žiedeliais
Žydės, Patrimpui pasėjus.
Tik vienas žmogus, sykį praleido,
Linksmos savo jaunystės metus—
Neb'žydės jaunas žiedas ant veido,
Skųskies ar dejuok—vis tas-pats bus.
Aš nesigailiu dienų jaunystės...
Jos pirma laiko nuvyto...
Tik atsiminus dienas mažystės
Ašara stambi nukrito.

G. B. Raitelis.

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Tauta L. Mokslo Draugijos raštai. Knįga I. Dalis 4. Vilniuje, 1910. Pusl. 584—453.

Žingsnis po žingsnio, pėdelis po pėdelio ir mūsų historijos mylėtojai vis tolyn ir gilyn nužengia tyrinėjimuosna mūsų praeities, mūsų tautos vidurinio gyvenimo ir jo kultūros vadovų. Tame nemažai prisidėjo Didžiosios Lietuvos «Lietuvių Mokslo Draugija», kurion dabar susispietė į 300 mūsų įžymesnių žmonių ir kuri spausdina savo organe **Lietuvių Tautoje** rankius raštų iš lietuvių antropologijos, etnografijos, archaiologijos, historijos, geografijos, statistikos, geologijos, floros, faunos ir kitų sričių.

Viršuj išvardytoje kningoj, kuri tik ką dabar išėjo, išspausdinta keletas labai svarbių raštų. Taip va D. Bukantas paduoda visą pluoštą **Iš Ežerėnų apylinkės lietuvių antropologijos,** kur yra akyvų žinių ne tik mokslo vyrams, bet ir vidutiniams raštų skaitytojams, norintiems giliau pažinti savo krašto žmones. J. Yčas paduoda dailią historišką legendą **Kaip lietuvis 1382 m. Maskvą nuo Totorių gynė.** A. Janulaitis apgarsina daugiaus dokumentų iš Lietuvos sukilimų raštų **Valstiečiai ir 1831 m. revoliucija Lietuvoje.** (Žr. per. num. «V. L.»). M. Biržiška suteikia kritiškai- biografiškas žinias apie vieną iš lietuvių ankstyvesnių poetų—**Antaną Klementą** (1756—1823). J. Basanavičius surinkęs dailaus biografiško materialo rašte **Prie kun. Antano Strazdo biografijos ir charakteristikos.** (NB. Lietuviai šviesuoliai, kurie neranda sau tėmos referatams, labai gerai padarytų, jei visur ištisai nuo pagrindžių perskaitytų šitą raštą, apie didėlį liaudies mylėtoją ir vargdienių poetą kun. Strazdą!). Galiaus čia išspausdintas velionio kalbotyrio, kun. K. Jauniaus raštas **Apie kun. A. Juškos dainų kalbą,** kur skaitytojas apsipažįs su originališka, Jauniaus rašyba.

Trumpa Folkloro dalykams rinkti programa, sutaisyta d-ro K. Griniaus ir L. M. D-jos Folkloro Komisijos narių: E. Volterio, d-ro J. Basanavičiaus, kun. J. Tumo ir adv. J. Janulaičio. Vilnius, 1910. Pusl. 32.

Visi, kas užsiima rinkimu lietuvių folkloro medžiagos: prietarų, papratimų, pasakų, legendų, dainų, priežodžių, įpislių, greitokalbių, etc. ras šitoje programoje neapkainuotos vertės pagalbą ir užvedimų ant minties darbe.

Ukininkas-praktikas. Sulietuvinta, sekant Maier-Bodę ir kitus. Lėšos A. Maciejausko knygyno. Ryga, Zamkovaja N7. Pusl. 80. Kaina 35 kap.

Amerikiečiams, miestų lietuviams šita kningutė mažiau bus naudinga, išimant tuos, kurie nori nepamiršti savo kalbos ir pramokti gražių prie ūkės reikalingų techniškų žodžių, kurių čia apsčiai randasi. Kurie mano pagrįžę tėvynėn užsiimti uke, neprošalį bus jiems iš čia pasimokint, laiko turint. Bet užtai labai patartina šitą kningutę nusipirkti mūsų lietuviams-farmeriams. Nors Amerikos ūkė šiek-tiek kitaip yra vedama, bet aplamai imant žemdirbija visame pasauly yra tokia-pat.

Ukiškasis Kalendorius 1911 metams. Henry J. Schnitzer, New York. Pusl. 96.

Šitas kalendorius, spausdintas Prūsuose, bet išleidžiamas kasmet tulo New Yorke biznieriaus Schnitzer, apart paprastos kalendorinės dalies, turi keletą dar naudingų žinelių ir straipsnukų.

Lietuviški žaidimai.

Kiškių gaudymas. Šitas žaidimas labai smagus, linksmas ir lavinantis bėgiojimo. Jį galima vesti tiktai ant lauko, sode ar kieme. Dalyvauja šunįs ir kiškiai (zuikiai) Gali žaisti net šimtai žmonių. Daroma taip. Apibriežia didelį žaidimo ratą ir aplinkui subeda į žemę lazdukes ar padėsto akmenis, tolumo nuo vieno kito po keletą sieksnių; tie vadinasi kiškių guoliais. Prie šitų guolių pristato po vieną kiškį, o vidury pasilieka vienas—tai šuva. Kiškiai turi bėgti nuo vieno guolio į kitą, mainydamies su savo kaimynais, o šuva turi bebėgančius pagauti. Jis turi pagauti pirma, negu kiškis pribėga į guolį.

Pagautasai kiškis pavirsta į šunį ir paskui padeda kitus kiškius gaudyti. Perilgą eina šunįs daugyn, o kiškiai mažyn. Begaudant kiškis gali ir toliau pabėgti, bet vistiek jis turi grįžt į guolį Ant galo kiškius visus išgaudo, pasilieka vieni šunįs. Tada žaidimas užbaigtas.

Pirma sustatinėjimo kiškių į guolius reikia paskirti, kas bus kiškiais, o kas šuniu. Todėl sustato visus žaidžiančius eilėn, ir vienas su pirštu juos šitaip skaito: **Vienaitė, dvaitė, traitė, keruolė, pėdė, vėdė, sukam, bukam, devin, diks.** Kiekvienas gavęs skaitlinę **diks** skaitosi kiškiu ir nubėgęs atsistoja prie pirmiau inbestos lazdutės ar akmenio—į guolį. O rinkėjas skaito tolyn, iki tolei, kol pasilieka jis pats ir dar vienas; dabar iš jų gavęs **diks,** lieka kiškiu ir pabėga guolin, o gavęs **devin pasilieka šuniu** ir gaudo.

NB. Skaitymui vartoja da ir šiuos žodžius:

1. **Viena lina, antra lina, daratina, šepetina, pagulio, vagulio, pelės galas, devin, diks.**

2. **Erci, perci, pama, guli, vilo, cieli, poči, kuli, endo, tries, aty, žaba, aty, pies, anta, kvanta.**

Pirmuoju skaitymo būdu kiškis būna prie žodžio **diks,** antruoju—prie žodžio **kvanta.**

(Užrašyta iš Južintų parapijos, Kauno gub.)

S.

Encyklopedijos reikaluose.

I Mažas paaiškinimas.

Keletas kviestųjų bendradarbiauti **Lietuvos** leidėjo sumanytoj encyklopedijoj sumanymą paminėjo laikraščiuose, pridurdami ir savo pastabas apie jį. Atsiliepė ir kiti žmonės. Visi vienan balsan sumanymui pritarė ir juo pasidžiaugė. Tik ne visų tinkamai buvo suprasta pirmasai pakvietimas. Turint pakvietimą rankose, **kritikuota redakcijinis planas,** tuo tarpu kai **to piano niekas dar galutinan išvyzdyj nepagamino ir, suprantama, niekam jo da negalėjo paduoti.** Dar nesantį dalyką kritikuoti rodos, truputį keistoka...

Kad nebutų tokių nesusipratimų, **Lietuvos** leidėjo ir savo vardu turiu paaiškinti, jog, kviečiant prisidėti darbu išvardytus atspaustame suraše žmones, pirmiausiai norėta gauti jų nuomones ir visokius patarimus apie tai, kaip geriaus visas darbas atlikus. Paskiaus matyta galima esant planuoti darbas su smulkiomis išgalėmis. Kitaip daryti vargu bau galima: vėju pamatuotas būtų planavimas, nežinant kad ir to nedidelio kviestųjų žmonių būrio nuomonių.

Apskaitliuota ir nuspręsta yra tik encyklopedijos dydis: trįs tomai po 600 (ar ir kiek daugiau) puslapių dideliame formate.

Reikia pažymėti, kad iki šiol dar labai mažas žmonių skaičius atrašė laiškus. Dauguma, matyt, atidėlioja tolesniam laikui. Taigi planavimo ir visoks kitoks darbas vis dar negali būt pradėtas. Baugu, kad dėl tokio gerbiamųjų europiečių vilkinimo neatsidėtų viskas **ad calendam graecam.**

Teisybė, duota kelios aplamos sugestijos laikraščiuose, bet to dar labai maža, reikia daugiaus konkretiško. Kad ir maloniai paveda laikraščiai savo skiltis svarstymams apie encyklopediją, visgi iš daugelio atžvilgių vien per laikraščius neparanku kalbėtis, o tuo labjau apie nieką negalima susitarti. Yra juk tiesesni keliai.

Labai geistini kuoveikiausi atsakymai ypač dėlto, kad kaikurie kviestųjų pranešė jau pradedą savo darbą ir galėtų greit užbaigti, jeigu tik pasigamintų apskritasai encyklopedijos planas.

II. Užmetinėjimų dėlei.

Iš visų mūsų spaudoj pasirodžiusių atsiliepimų apie p. Olševskio pasiketinimą leisti encyklopediją atsiskiria p. J. Gabrio straipsnelis **Dėlei Encyklopedijos leidimo,** indėtas į keletą laikraščių **(Liet Žin.** NN90, 91; **Viltis** N132; **Draugas** N2, **Tėvynė** N40, **Vien. Liet.** N50). Straipsnelis nori būt paaiškinančiu ir lyg pusiau oficiališku: jo rašytojas p. Gabrys, pasirašo, kaipo Tėvynės Mylėtojų Dr-jos Literat. Komiteto narys. Suteikiamos jame «žinios» apie p. Olševskio rengiamąją ar norimąją surengti išleidimui encyklopediją yra ne visai teisingos ir gali klaidint visuomenę. **Lietuvos Žinių** redakcija indėdama savo laikraštin minėtą straipsnį, jo suteikiamas žinias teisingai pavadino prikaišiojimais.

Savo straipsnio pradžioj p. J. Gabrys sako nesvarbu esą, kada, kur ir kaip kilo encyklopedijos leidimo sumanymas. Vienok...beveik per ištisą straipsnį apie tai tekalba. Sumanymą savinasi. «Šiemet», sako, «būdamas Amerikoj, padaviau draugams T. M. D. Literatišk. Komiteto nariams apsvarsyti **Encyklopedijos** leidimo sumanymą»...Kad taip buvo, nieks nesiginčys. Bet neteisybė, ką p. J. Gabrys sako toliaus, būk «kai-kurie Amerikos-biznieriai», suprask **Lietuvos** išleistuvė, pasinaudojo tuo jo «padavimu apsvarstyti sumanymą» ir «užbėgo T. M. D. už akių.». Pasinaudoti p. J. Gabrio sumanymu jau vien dėlto negalima buvo, kad nieks, gal būt išskiriant T. M. D. Lit. Komiteto narius, nežinojo, koks tas sumanymas buvo. Iš parašyto kiek vėliau p. J. Gabrio **Atviro laiško Tėvynės Mylėtojams** (žr. **Lietuvos** N40) irgi nieko negalima buvo panaudoti, nes jokių konkretiškų paaiškinimų, jokių apskaitliavimų jame nepaduota. Pati encyklopedijos idėa—negi tarp lietuvių ji pirmu syk gema, o lietuvių kalboje įsigyti encyklopediją—negi p. J. Gabrys tai pirmu syk pradėjo svajoti.

P-ui A. Olševskiui konkretiškasai sumanymas išleisti encyklopedija mano paduota dar 1909 m. vasarą. Išpradžių buvo manyta rengti mažas encyklopediškasai žodynėlis, kaip kad Pavlenkovo, ar ir dar mažesnis. Vėliaus, po ilgesnių svarstymų, apsiimta daug didesnis leisti—toks, apie kokį dabar kalbama. Taigi dalykas yra pilnai savystovis ir jis nereikalavo «pasinaudojimų».

P-s J. Gabrys, aiškindamas apie «užbėgimą už akių», dar ir tokį argumentą pavartoja: sako **Lietuvos** išleistuvė kitą syk negavo sapusdinti V. Kudirkos raštų ir kėlė dėlto audrą, tai dėlei tos pat priežasties, esą, ir dabar...kviečia encyklopedijai sandarbininkus.... Čia logikos, žinoma, nėra. Bet ir teisingumo trūksta. **Lietuvos** išleistuvė dėlei V. Kudirkos raštų spausdinimo niekad «audrų» nekėlė ir net-gi niekam neišreiškė ypatingo noro tą darbą gauti. Jai niekas taipgi ir neužsiminė apie tą dalyką. P-o J. Gabrio primintasai ponas Nebrekutis su **Lietuvos** išleistuve nieko bendro neturi, ir jo straipsnys redakcijos buvo indėta laikraštin, kaip ir kiekvienas kitas. P-s Nebrekutis savo straipsnyj darodinėjo, kad V. Kudirkos raštų spausdinimas būtų pigiau atsiėjęs Amerikoje, negu Prūsuose.

Toliaus,—kalbėdamas apie p. Olševskio sumanytosios encyklopedijos ar sumanymo «tvarkos» (!) netikumą p. J. Gabrys nurodo ir į mano personą, užmesdamas man, jog aš, nebaigęs universiteto mokslų, drįstu imties atsakomo darbo.

Universiteto nebaigiau—tai teisybė. Ar ką—nors išmanau—man pačiam sunku apie tai sakyti

Vienas diplomas visgi mano akyse nedaug ką sveria. Medikų, juristų diplomai juk nesako, jog jų savininkai yra kalbininkais, historikais, literatais etc., o tuo tarpu ne vienas mūsų daktaras yra daugiau žinomas, kaipo historikas, archeologas, ar net kalbininkas, ne vienas juristas, kaipo—literatas, o net ir literatūros žinovas, nežiurint, kad būdami universitete, jie gal nei kreiva ause neklausė literatūros ar lygintinės kalbotyros lekcijų. Iš mūsų kuningijos ne vienas, kad ir būdamas vien šv. teologijos doktoris bei magistras, yra geresnis literatas, archeologas, sociologas, astronomas, kalbininkas, negu teologas. Lietuvių didisai kun. Kaz. Jaunius baigė dvasiškąją Akademiją su šv. teologijos magistro laipsniu, bet-gi ne dėl Jaunio teologijos pažinojimo į jį buvo atkreiptos viso pasaulio akįs...

Antrą pusę vertus, gautasai, pavyzdžiui, Rusijoj, universitetų streiko laiku, tik ačiu tūlos rųšies profesorių malonei diplomas—jo savininką liūdyja man vien negražiai. O taip-gi, kada turįs universiteto diplomą p. J. Gabrys, rašydamas apie literatūrą, nežino, jog **Powrót taty** yra parašyta A. Mickevičiaus, arba, rašydamas mažiems vaikams **Geografiją,** sako, jog Nemunas teka į Atlantiką, arba, redaguodamas V. Kudirkos raštus, išleidžia juos su gėdą darančiomis klaidomis, arba, kviesdamas dėtųs į bendrovę Lietuvos žemei pirkti, nežino, kadir advokatu besigarsindamas, net svarbesnių įstatymų apie tą dalyką,—aš didžiai abejoju, ar čia ką nors sveria diplomas.

Suprantama, tuo nenoriu pasakyti, kad diplomas visuomet yra niekai. Vienok, kviečiant encyklopedijai bendradarbius, nematau jokio reikalo žiūrėti, ar kas turi kokį diplomą, ar ne. Jeigu taip panorėtume daryti, tai iš visų pakviestųjų rašyti Lietuvos ir lietuvių skyriun reiktų didesnę pusę ar gal ir visus išbraukti. Jų visų diplomai neliūdija žinomojo to dalyko, apie kurį juos pakviesta rašyti.

Kas apie mano rolę encyklopedijos rengime, ji yra nedidelė: ėmiausi vesti aplamąją (beveik techniškąją) tvarką, jieškoti įvairiems skyriams bendradarbius ir, ką pats išmanau, kompiliuoti ar kaip kartais versti. Žinoma, visose abejonėse tarsiuos su išmanančiais dalyką žmonėmis, kai-kuriems dalykams yra pažadėta Chicagos universiteto profesorių

(Užbaiga bus.)

Kl. Jurgelionis.

Dar pratęsiame dovanu laiką.

Daug geriau būna laikraščio išleistuvei laikyties sykį ištarto žodžio, kaip tai yra įvesta paprotys į dideles amerikoniškas firmas, kurios paskyrę kokiam nors dalykui datą, neatsitraukia nuo jos anei ant jotos. Pas amerikonus tas lengva išpildyt, nes jie žmonės yra labai punktuališki. Firmos uždavinius žmonės geriau supranta negu mūsų vientaučiai. Pas mus tas nėra galima. Daug sykių buvo bandyta tokia mada įvesti, bet kiekvieną sykį negalima buvo dalaikyti. Tam pavyzdis yra ir su mūsų pirmiaus apribotais laikais, sulig kurių užsirašę «Vienybę Lietuvninkų» gauna teisę apturėti mūsų paskirtas dovanas: **Atlasą** ir **Pažvelgus Atgal** kningas.. Tais laikais labai daugelis senųjų skaitytojų ir naujų pasiskubė sau su laiku užsiprenumeruoti laikraštį su išlygomis gauti dovanas. Bet kiekvienam laikui baigianties kasdien ateina šimtai laiškų maždaug su šitokiais iškalbėjimais: «Kam Tamstos taip biznieriški? Kam paskiriat tokius «strict» laikus? Mano prenumerata baigiasi dar vasary, o aš jau priverstas būnu dabar mokėt! Leiskit ilgiau, kiek kas nori.» Kiti vėl dagirdę apie mūsų duodamas dovanas kaip tik užsibaigus laikui, prisiunčia tik $2, ir apgailistauja, kad jis «nebesuspėjo» užsirašyt su dovanomis. Treti vėl tiesiog prašosi, kad: ar negalima būtų laikas pratęsti, iki jie apsigyvęs naujose vietose. Ketvirti—iki gaus darbą; penkti iki pereis šventės, iki atsiims skolas, iki... ir tt. Mūsų agentai ir «V. L.» platintojai vėl šaukia, kad dovanų laikas būtų pratęstas visiems metams, nes kiti iš jų išsirengė į tolesnes valstijas ir miestus ant poros ir daugiau mėnesių,rinkdami skaitytojus.

Suspirti šitokių aplinkybių ir nenorėdami, kad mus vientaučiai dėl laiko trumpumo nenustotų ir dovanų ir turėtų progą ant išleistuvės «biznieriškumo» rugoti, męs nusprendėme dovanų laiką prailginti kad ir ne ant ilgo laiko, bet visgi ant ilgesnio —butent iki 10 d. vasario, kada bus išleistas Vienybės Lietuvninkų jubilėjinis numeris.

Tokiu būdu męs manome teisingai pasielgę su mūsų vientaučiais, kuriems dar liekasi proga per ateinančias tris savaites ingyti ant ilgesnio laiko laikraštį ir dvijen didelės vertės kningas dovanai—Geografišką Atlasą ir sociologišką apysaką Pažvelgus Atgal.

"PUIKIAUSIĄ RODĄ

kokią galima duot kiekvienam nuo kosulio, nuo uždegimo plaučių, nuo sustingimo sąnarių, nuo nubėgimo kraujo, yra: išsirink ir naudok vaistus ką pagelbėjo kitiems", rašo poni Katarina Komenda, Box 317, Everson, Pa.—**Mano vaikas turėjo didelį kosulį, méginau visokių vaistų, bet be pasekmės. Tad pabandžiau ir daviau jam**

SEVEROS BALSAMA PLAUCZIAMS

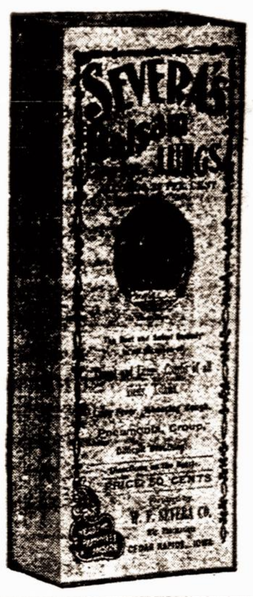

Jo pasekmės buvo pasekmingos. Trumpu laiku kosulys suvisai pranyko. Taip-pat mųsų kaimynas negalėjo perkęst didelio kosulio ir plaučių ligos—pakol nepatariau jam imti tąjį balsamą. Į tris dienas kosulys perėjo. Man užklausus apie jo sveikatą atsakė:

„Tik gailiuosi, kad nedasižinojau pirmiau apie taip didelės vertės gyduoles."

Dvejopo didumo: 25 ir 50c.

Viršutinis paveikslėlis parodo Severos Balsamą Plaučiams. Rasi kiekvienoje aptiekoje. Témyki, kad reikalaujant gautum tik „Severos"; visi kiti tik nudavimas. Reikalauki Severos Kalendoriaus 1911 metams. Nieko nelėšiuoja.

GREITUOSS IR NETIKETUOE

atsitikimuose
Šlubavimo
diegimo ir skausmo,
didelio karščio,
traukimo gyslų,
sustingimo

Tuojaus naudoki

Severos Alieju Szv. Gothardo

50 centų bonkutė.

Niekas negali pervirszyt

Severos Gyvasties Balsama

Prie abelno nusilpnėjimo
ypatoms silpnoms, paaugusiems,
motinų suvargusių,
mergaičių išbalusių,
mažakraujų ir išsisirgusių,
Prie nežlebčiojimo ir užkietėjimo.

75 centai bonkutė.

Daktaro Patarimas Dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras

HIPPODROME

ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York

Lošia: „Tarptautiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkaus.

Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.

Geriausios sedynes $1.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davažiuoti. Kreipkitės pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.

J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.

M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO., 120--124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone, 2427 Greenpoint.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvanašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagaus pakutenimo, negu per Rugpjutę ant šalynės šieno--vakare KLIERIKŲ su merginoms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonijoj, išgėrus 10 galionų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingeidi.

AUGŠČIAUSI DOVANA.

Amerikos tavorai vis daugiaus patinka Europai ir metai po metų jų ten nuolat daugiaus išvežama. Amerikos tavorai daugelyj atžvilgių tiek augščiau stovi už kitų šalių tavorus, kad jie tankiai gauna augščiausias dovanas. Gražioj parodoj Alexandra Palace Londone ir didžioj Bruxelles'o parodoj pereitais metais Trinerio American Elixir iš kartaus vyno gavo grand prix ir aukso medalių. Tai yra naujas paliūdyjimas šito Amerikos produkto gerumo. Išdirbėjas sako, kad augščiausia dovana, kokia jis kada-nors gavo yra jam žmonių užsitikėjimas, kokiu jis naudojasi tiek daug metų. Tai parodo, kad produktas išlaikęs bandymą tiek metų, yra užsitikėtinas vaistas nuo vidurių bei žarnų skaudėjimų, nuo nerviškumo ir kraujo sugedimų. Tai yra geras vaistas nuo nesuvirinimo ir jo pasekmių. Vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Prisiųntę 10c. gausite gražų sieninį kalendorių.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šlubinių ir šiaip nešiot merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių paveikslėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajauka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1,25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimčiu.

Lietuviai ir ietuvaitės, visi draugai ir pažystami reikale malonėki kreiptis pas savo tautietį, o busi užganėdinti. Adresas:

V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.00, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "LIETUVĄ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Dovanos! Dideles Dovanos!

Kas užsirašys „Vienybę Lietuvninkų" tiesiai iš redakcijos:

2ms metams $4.50c.

Gaus dovanas „Atlasą" vertės	$2.00
„Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Trįs kalendoriai vertės	50

2 metams $4.00.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
Tris kalendorius vertės	50

2 metams $3.75c.

Gaus „Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $3.50.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
„Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $3.00.

Gaus „Atlasą" vertės	$2.00
Tris kalendorius vertės	50

1 metams $2.50.

Gaus „Pažvelgus atgal" vertės	$1.00
Tris kalendorius vertės	50

Pasiskubinkite ir vienas kitą paraginkite, o nepraleiskite šios puikios progos, nes tik iki Naujų metų bus duodamos šios puikios dovanos ir Jubilėjinis Num. laikraščio, kurį išleisime 10 d. Vasario 1911 m., ir tik pirmutinis bus lietuvių laikraštijoj, iš priežasties 25 metų sukaktuvių musų laikraščio gyvavimo.

Atkreipkite atydžią visi ir praneškite savo draugams, o jie jums bus labai dėkingi už šį pranešimą.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szlupinte-Jankauckiene.

Gyde visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palegų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

NAUJOS DOVANOS.

Apdarau kningas vieno dolerio verės dovanai. Puikiausių kningų dolerio vertės dovanai. Popieriaus laišams rašyt į visas svieto dalis dovanai ž dolerį.

Kas prisiųs 2 dol. už «Vienybę Lietuvninkų» ant visų metų, gaus augščiau minėtų dovanų, pasiskyręs vieną š trijų.

A. J. Naunčikas,
443 W. 52-nd Str.,
New York, N. Y.
(g)

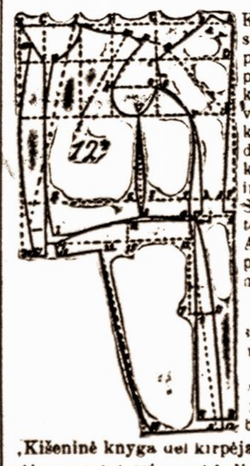

Kirpimo Mokslainė, J. Topilio duoda pilnus kursus kirpimo ir siuvimo moteriškų ir vyriškų drabužių. Mokina dienomis ir vakarais. Studentai moterįs ir vyrai. Alga mokama pakolei mokinasi.

Kirpėjai ir siuvėjai kurie negali lankyti mokslainės, vienok norėtų pagerinti savo buvį, mano „Kišeninė knyga del kirpėjaus arba siuvėjaus pastatys jus ant kelio pasekmės ir padidins jum algą. Del platesnių žinių rašyki arba atsilankyki.

J. TOPILIS
789 Manhattan ave., Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

Ofisas
224 E. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per musų offisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120–124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Dr. E. C. COLLINS.
uždetojas.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

TIKĒKIT IR ATSIDUOKIT TIKTAI TAM,

kuris juodu ant balto ir su teisingo turinio paliudijimais, gali Jums darodyti savo veikimus ir ne abejotinus tame faktus. Tušti apgarsinimai, tikrinimai ir savegarbinimai, visuomet yra be vertės, nes kitį turi mus išgirti, delto klausykim ir tėmikim žodžius mųsų Tautiečių ir apsvarstykim pątis Jų pripažinumus.

Paveskime savo sveikatą tiktai tiems daktarams, kurie jau ne vienam sveikatą sugražino ir ne vienam gyvastį išgelbėjo, o ne bandykim ješkot pagelbos pas ne žinomus, savegarbinančius daktarėlius.

Delto Aukšti Daktarai Gydymo Instituto, "The Collins New York Medical Institute", kuris yra didžiausiu ir garsingiausiu visoje Amerikoje, galsuteikti darodymus savo darbavymosi, o kuriems ligių, nēra visame pasaulėje, kadangi tą liudija tukstančiai tvirtinimo ir padėkos laiškų, iš kurių norints keleta čionais patalpinta.

Per tai skaitykit ką mųsų Tautiečiai rašo:

Gerbiamas Daktare!

Aš buvau visiškai nusilpnējas ir lytiški blogumai man teip įkirējo, jok ne turējau ramybēs nēknomet ir tų kankinimų per ilgą laiką ne galējau jokių budų atsikratyti. Šią dien gi, ačiu patarimams mano draugų, suteikusiu man Jųsų adresą, lieka vien tik pranešti, jok esų laimingiausiu žmogumi pasaulēje, kadangi joki blogumai ne kankina ir sveikata sugryžo, bet už ta viską turių viešai išreikšti tiktai Jums širdinga padekavonę, teipgi labai geistina butu, kad kiekvienas mano Tautietis žinotų Tamstos adresa, nes tik čion šaltinis sveikatos, o ne reiktų klaidžioti reikale gydymo, pas ne atsakančius daktarus.

Antanas Bartasevičē

Lieku dekingu lik mirties Antanas Bartasevičē
27 Hutchins Street, Batavia, N. Y.

Danggerbiamas Daktare!

Skausmai krutinēje, trumpas kvēpavymas ir ne atsakantis malimas vidurių, yra tai liga sunki ir iš tiesu daugiausiai kankinanti. Tas man yra žinoma iš to, jok tie blogumai, per ilgą laiką mane vargino ir niekur ne galējau atrasti pagelbos, bet gavęs adresą, šaukiausi prie Jųsų pagelbos, kurią ir suteikēt, puikiausiai prižiurēdami ir geriausiai gydydami. Nuoširdžiai meldžių ne atmeskit mano dekingumo už sugražinimą man sveikatos į teip trumpą laiką. Esų tikras, jok kiekvienas su kuriuomi turēsiu progą kalbēti, ištikus reikalui, ne ješkos sveikatos pas kitus daktarus, bet vien tikšauksis prie Jųsų. Linkēdamas del Jųsų puikiausios kloties ir liekų dekingu ant visados.

John Skiptunas

John Skiptunas, McAdoo, Pa.

Brangus Daktare!

Už iš gydyma manęs teip gerai ir skubiai iš gana svarbios lytiškos ligos, ne randu žodžių išreikšti savo dekingumo, o tai ačiu geram Jųsų tame pasišventimui ir augštam daktariškui mokslui. Visados ir kiekvienam savo draugui pranešiu, jok geresnio Daktaro, kuris su tokiu atsidavimų ir sąžiniškumų ligonį gydytų, ne galima atrasti. Lieku su puikiausiais del Jųsų linkējimais ir dekingu ant visados

Mike Paliokas.

Mike Paliokas
358 Helen Street, McKees Rocks, Pa.

Guodotinas Daktare!

Širdingiausiai ačiu Jums už sugražynimą man sveikatos, kurią atgavau vartodama Jųsų didelēs vertēs vaistus. Kitį daktarai ne galējo manęs išgydyti per ilgus metus, bet Jųs tą suteikēt gana skubiai ir pasekmingai.

Mrs. P. Laganienē

Užsisenējusis reomatizmas, kepenų (jaknų) ligą ir užkietējimas vidurių, kurie mane kankino ilgą laiką, jau dabar apleido ir šiuom laikų, jaučiuosi visai sveika, tvirtai tikēdama, jok likau išgydyta ant visados. Per tai kiekvienam, reikalaujančiam pagelbos ligoje užtikrysiu, jok ēsate geriausiu Daktaru pasaulēje. Lieku ant visados dekinga ir prielanki

Mrs. Paulina Laganienē,
Elmhurst, N. Y.

AR TURI:

Vidurių ligas, užkietējimą, nedirbimą, skilvio, galvos skaudējimus, reumatizmą. odos ligas, širdies ligas, inkstų ligas, kepenų ligas, hemoroidas (prietvarį). škrufulas, nerviškus nusilpnējimus, plaučių ligas, slogą pilvo, neuralgią, žarnų ligą, slogas nosies ir gerklēs, brotchitis, asthma, paražą, akių ligas, ausų ligas, patrukymą, puslēs ligas, visokius išbērimus ir šašus, kirminus, ir visokias lytiškas ligas, ar vyriškas, ar moteriškas, šviežias, arba chroniškas.

Prisiųsk tuojaus 10 centų markēmis, apturēsi garsingą knygą Dr. E. C. Collins, "Vadovas in sveikątą". Ji yra butinai reikalinga kiekvienai šeimynai.

Skubinkit delto Tautiečiai, dasižinoti apie savo sveikata, kreipdamiesi ypatiškai, ar laišku prie Daktaro S.E. Hyndman
Viriausio medikališko direktoriaus THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th Street - New York City

Offiso valandos: šiokiomis dienomis nuo 10 —5 val. po pietų. Nedeldieniais ir šventadieniais nuo 10—1 val po pietų. Utarninkais ir petnyčiomis nuo 7-8 val. vakare.

SU DIEVU IR TEISYBE

TOLIAUSIA NUEISI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudējimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus żydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

"KATALIKAS"

12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILIUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas Ketvergas mieste Chicago, Ill.

Metams lēšuoja: Amerikoje	**$2.00**
Europoje ir kitur	**$3.00**
Pusei metų: Amerikoje	**$1.00**
Europoje ir kitur	**$1.50**

"Katalike" Skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokinimų, apysakų, pasakaičių ir visko. "Katalikas" statoma mašina "Linotype", taigi raidēs visados aiškios, naujos. "Katalikas" bepartyviškas laikraštis.

Užsirašantiems "Kataliką" duodama dovanos "Katalikо" spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam Skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis Kalendorius.

PASTABA: Kas prisiųs $4.00. tasai gaus "Kataliką" visiems metams ir auksinę rašomąją plunksną (fountain pen) vertēs $3. 0.

Kas prisiųs $2.50. gaus metams "Kataliką" ir paveikslą Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemlapį ir Šv. Tēvo Pijaus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE,
3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Daktaras Tiesų, Julian Czupka.
Adwokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas. pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

Rinkit labelius, už 25 gausit dovan... degtines.
H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

Nuosavus *piniginis užtikrinimas $100,000.00* padētas į New York'o valstijos kasą, geriausia liudija apie žinomą lietuvišką bankinę ir agentinę firmą

HENRY J. SCHNITZER, 141 Washington street New York.

Drąsiai naudokitēs šios firmos teisingu patarnavimu; kuomet panorēsite greitai ir saugiai siųsti pinigus į tēvynę, pigiai ir geriausiais laivais keliauti tēgynēn, be jokių kēblumų, ką nors iš tēvynēs parkviesti, teisingai padirbt visokius rejentinius ir teismo reikalus, abelnai su visokiais reikalais kreipkitēs į šią firmą, nes jį to užsitarnavusi.

Jei kas išimtinai garsinasi su pigia kaina, mislyje konkurencijinēs kovos, galite but užtikrintu, jogei tuomet, tokia pat pigia kaina (čienia), arba gal ir da pigesne parduos Tau laivakortę, sena bankinē ir agentinē firma

HENRY J. SCHNITZER, NOTARIJUS
141 Washington St., NEW YORK.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė mitingams ir susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaučystē viršuj.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

Telephone 1235--5
Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvēms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitēs reikale.

Gydau tiktai vyrus.

Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.

AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,

kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudējimus burnoje, gerklēje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudējimą, ar didesnius arba mažesnius skaudējimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandeniekį, jaunystēs klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnējimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbēsiu.

Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.

Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po piētų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedēliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.

Senas Dr. Geary
151 W. 23-rd st., New York, N. Y.

Visi aplikantai dēl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykitē, bet ATSIKANKYKIT.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turējęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarē ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenējusių).
Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkēs nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.
36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salē dēl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitēs pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinē be persēdimo linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

Laivu išplaukimas

Laivai	Iš Liepojaus	Iš New Yorko
Birma	Vasario 21, 1911	Sausio 21, 1911
Russia	Kovo 21, 1911	Vasario 11, 1911
Kursk	Vasario 7, 1911	Vasario 25, 1910

LAIVAKORČIŲ KAINA:

	Į Roterdamą	Į Liepojų
III Klesa	$31.	$38.
III pager. klesa	$33.	$40.
Antra klesa	$43.	$50.
Pirma klesa	$50.	$60.

Iš Liepojaus į New Yorką	
Trečia klesa $43.50 ir $4. Am. taksu	
Antra klesa	$57.50
Pirma klesa	$62.50

Su artesnēmis žiniomis reikia kreiptis prie vyriausių tos linijos atstovų:
A. E. JOHNSON & CO. 27 Broadway, New York.

Lietuvy, mokinkis fotografiju amato.

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu dykai. Platesniu žiniu klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis
20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.
New Telephone 1070 R.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius.
Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodēlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugēlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.
JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu užgarbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystēms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminētus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktikę ir dēl to galiu wiskę padirbt pigiau ir geriau ne kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.